

Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala”

ANALIZA
TRŽIŠTA RADA
BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Ovaj projekt sufinancira
Europska unija iz
Europskog socijalnog fonda
Europska unija - Ulaganje u budućnost

Ovaj Vodič izrađen je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ovog Vodiča isključiva je odgovornost CTR - Razvojne agencije Brodsko-posavske županije d.o.o. i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta Europske unije.

Brodsko-posavska županija, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Slavonski Brod
Centar za tehnološki razvoj - Razvojna agencija Brodsko-posavske županije d.o.o.

ANALIZA TRŽIŠTA RADA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Slavonski Brod, 2014.

SADRŽAJ

1. UVOD
 2. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA
BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE
 - 2.1. Prirodna i geografska obilježja
 - 2.2. Teritorijalna podjela Brodsko-posavske županije
 - 2.3. Stanovništvo
 - 2.3.1. Broj stanovnika
 - 2.3.2. Gustoća naseljenosti
 - 2.3.3. Prirodni priraštaj
 - 2.3.4. Struktura stanovništva po spolu i dobi
 - 2.3.5. Obrazovna struktura stanovništva
 3. Nezaposlenost
 - 3.1. Registrirana nezaposlenost
 - 3.2. Nezaposlenost prema spolu
 - 3.3. Nezaposlenost prema dobi
 - 3.4. Nezaposlenost prema razini obrazovanja
 - 3.5. Nezaposlenost prema razini obrazovanja i trajanju nezaposlenosti
 - 3.6. Stopa zapošljavanja
 - 3.7. Aktivna politika zapošljavanja
 4. Obrazovanje
 - 4.1. Predškolsko obrazovanje
 - 4.2. Osnovnoškolsko obrazovanje
 - 4.3. Srednjoškolsko obrazovanje
 - 4.4. Visokoškolsko obrazovanje
 - 4.5. Cjeloživotno obrazovanje
 5. Gospodarski profil Brodsko-posavske županije
 - 5.1. Socijalno-gospodarska struktura
 - 5.2. Broj poduzetnika
 - 5.3. Značajni gospodarski sektori u Brodsko-posavskoj županiji
 - 5.3.1. Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme
 - 5.3.2. Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava
 - 5.3.3. Proizvodnja drva i proizvoda od drva osim namještaja
 - 5.3.4. Proizvodnja namještaja
 - 5.3.5. Proizvodnja pića
 - 5.3.6. Turizam
 - 5.4. Profili i potrebe poslodavaca
 - 5.4.1. Poteškoće pri zapošljavanju radnika
 - 5.4.2. Planirano zapošljavanje i potencijalni viškovi radnika u 2013. godini
 - 5.4.3. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje
 6. Socijalna slika Brodsko-posavske županije
 7. Civilno društvo
 8. Analiza stanja
 - 8.1. SWOT analiza
- ZAKLJUČAK

PREDGOVOR

Poštovani,

Posebna nam je čast i zadovoljstvo što Vam se u uvodu ove publikacije možemo obratiti u ime CTR – Razvojne agencije Brodsko-posavske županije d.o.o., kao nositelja projekta „Suradnja za uspjeh“, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod te Upravnog odjela za razvoj i europske integracije Brodsko-posavske županije, kao partnera na projektu.

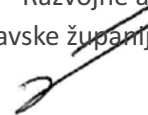
Brošura Analiza tržišta rada Brodsko-posavske županije nastala je nakon procesa istraživanja i proučavanja trenutne situacije na tržištu rada u Brodsko-posavskoj županiji te tijekom održanih tematskih sastanaka na kojima su članovi Projektnog tima diskusijama i promišljanjem došli do relevantnih čimbenika za koje smatraju da u Brošuri trebaju biti istaknuti kao ključni.

Koristeći se rezultatima navedenih istraživanja i proučavanja trenutne situacije Brodsko-posavske županije, identificirani su određeni izazovi čijim bi se rješavanjem započeo proces konsolidiranja tržišta rada na ovom području.

Svrha Brošure je potaknuti dionike u zajednici na kontinuirani razvoj djelatnosti te shvaćanje potencijala i uloge svakog od njih na lokalnom tržištu rada, kako bi se situacija na tržištu rada poboljšala. Kultura rada, inertno obrazovanje, nedostatak inovacija i tržište rada zasićeno određenim profilima, rezultira neravnomjernom ravnotežom u ponudi i potražnji na tržištu rada. Svjesni da se na određene vanjske, makroekonomske čimbenike te nepredvidive trendove ne može utjecati, uvjerenja smo da se pojačanom mobilnošću dionika mogu ublažiti dugotrajni efekti dugotrajne krize, a situacija na tržištu rada dovest će do formiranja kritične mase koja će inicirati početnu stabilnost s tendencijom na dugotrajnije djelovanje.

Dragan Jelić, dipl. ing.

Direktor CTR – Razvojne agencije
Brodsko-posavske županije d.o.o.

1. UVOD

U sklopu provedbe projekta Lokalna partnerstva za zapošljavanje – Faza 3, Brodsko-posavska županija formirala je Lokalno partnerstvo za zapošljavanje (u nastavku: LPZ) na konstituirajućoj sjednici, 2. prosinca 2010. godine.

Svrha partnerstva je izgradnja lokalnog socijalnog kapitala za budući razvoj Županije, uključujući stvaranje pretpostavki za pripremu projekata za europske strukturne fondove. Sjednice LPZ-a redovno se održavaju te se na njima raspravlja o pitanjima lokalnog tržišta rada, predstavljaju se projekti u provedbi, budući projekti i aktivnosti te mogućnost suradnje članova LPZ-a.

Brošura Analiza tržišta rada Brodsko-posavske izrađena je u sklopu provedbe projekta Suradnja za uspjeh. Suradnja za uspjeh je projekt razvijen posebno za članove Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Brodsko-posavske županije, kako bi unaprijedili svoja znanja u kreiranju, razvoju, programiranju i praćenju projekata i programa u razvoju ljudskih potencijala na regionalnoj razini te kako bi se uspostavio odgovarajući Sustav upravljanja kvalitetom programa i projekata koji se bave razvojem ljudskih potencijala u Brodsko-posavskoj županiji.

Opći cilj projekta je osnažiti dionike lokalnog tržišta rada za proaktivno sudjelovanje u stvaranju prilagođenih inovativnih projekata na lokalnom tržištu rada, razvijenih u skladu sa specifičnim potrebama lokalnog gospodarstva.

Specifični cilj projekta je poboljšati apsorpcijske i implementacijske kapacitete Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Brodsko-posavske županije za proaktivno djelovanje na lokalnom tržištu rada, kako bi se osigurala održivost Lokalnog partnerstva za zapošljavanje.

Voditelj projekta je CTR – Razvojna agencija Brodsko-posavske županije d.o.o.

Partneri na provedbi projekta su Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod i Upravni odjel za razvoj i Europske integracije Brodsko-posavske županije.

Vrijednost projekta: 34.308,48 EUR

Trajanje projekta: 12 mjeseci (rujan 2013. – rujan 2014.)

2. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

2.1. Prirodna i geografska obilježja

Brodsko-posavska županija nalazi se na južnom dijelu Slavonske nizine, na prostoru između planina Psunj, Požeškog i Diljskog gorja sa sjevera i rijeke Save s juga, koja je ujedno i državna granica prema BiH u dužini od 163 km. Unutar Republike Hrvatske graniči na zapadu sa Sisačko-moslavačkom županijom, na sjeveru s Požeško-slavonskom i Osječko-baranjskom te na istoku s Vukovarsko-srijemskom županijom.

Brodsko-posavska županija je prostorno izdužena na pravcu zapad-istok, 117 km zračne dužine, a širina teritorija se kreće od samo 7 km do 27 km.

Županija se prostire na ukupno 2.034 km² što čini 3,59% ukupne kopnene površine Republike Hrvatske (56.542 km²) i zauzima 14. mjesto u Republici Hrvatskoj po površini među županijama. Prema prvim rezultatima popisa stanovništva iz 2011. Godine, na tom prostoru živi 158.575 stanovnika, s prosječnom gustoćom naseljenosti 77,96 stanovnika po km².

Slika 1.: Geografski položaj Brodsko-posavske županije

Područje Županije se može podijeliti na tri reljefne cjeline: brdsku, ravničarsku i nizinsku. Brdsko područje čini blago uzdignuto gorje pokriveno šumom s najvišom nadmorskom visinom od 984 m (Psunj).

Ravničarsko područje zauzima najveći dio Županije, a čini ga ogranak plodne slavonske ravnice. Nizinsko područje zauzima prisavski dio, uglavnom dobro zaštićen od visokih voda Save, koji je isprepleten osnovnom i lokalnom kanalskom mrežom. Prosječna nadmorska visina Županije iznosi oko 90 m gdje su izgrađena sva veća naselja i prometnice. Županija je područje umjerene kontinentalne klime.

Bogatstvo voda, šuma i plodno tlo, plovna rijeka i značajni kopneni europski putovi prirodni su uvjeti koji omogućavaju visokorazvijeno gospodarstvo, trgovinu, promet i kulturu.

Tablica 1.: Osnovni podaci i pokazatelji

Površina, stanovništvo i naselja 2011. godine	
Površina županije (ukupno)	2.034 km ²
Površina poljoprivrednog zemljišta	1.204 km ²
površina šumskog zemljišta	607,69 km ²
Vodne površine	69,55 km ²
Broj gradova	2
Broj općina	26
Broj naselja	185
Brpj stanovnika	158.575
Gustoća naseljenosti	77.96 stan./km ²
Broj kućanstava ²	53.116
Prosječan broj članova kućanstva ²	2,99

Izvor: Prostorni plan Brodsko-posavske županije

Izvor: Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008.-2012.

Izvor: Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008.-2012.

2.2. Teritorijalna podjela Brodsko-posavske županije

Uz dva grada (Slavonski Brod i Nova Gradiška), u 26 općina Županije ima 185 naselja, te 28 jedinica lokalne samouprave.

Teritorijalna podjela	
Gradovi	
1. Nova Gradiška	
2. Slavonski Brod	
Općine	
1. Bebrina	14. Okučani
2. Brodski Stupnik	15. Oprisavci
3. Bukovlje	16. Oriovac
4. Cernik	17. Podcrkavlje
5. Davor	18. Rešetari
6. Donji Andrijević	19. Sibinj
7. Dragalić	20. Sikirevci
8. Garčin	21. Slavonski Šamac
9. Gornja Vrba	22. Stara Gradiška
10. Gornji Bogičevci	23. Staro Petrovo Selo
11. Gundinci	24. Velika Kopanica
12. Klakar	25. Vrbje
13. Nova Kapela	26. Vrpolje

Slika 2.: Teritorijalna podjela Brodsko-posavske županije

Izvor: Brodsko-posavska županija

Grad Slavonski Brod se nalazi na sjevernoj obali rijeke Save, na pola puta od Zagreba od Beograda, na granici s Bosnom i Hercegovinom. Osim autoceste Zagreb – Lipovac – Beograd (europski koridor X), geoprometni položaj Slavonskog Broda određuje lokacija na trasi europskog cestovnog i željezničkog koridora V-c (tj. međunarodna autocesta E-73: Budimpešta, Beli Manastir, Osijek, Slavonski Brod, BiH, Ploče), rijeka Sava kao međunarodni plovni put, odnosno pogranični položaj Slavonskog Broda u odnosu ne samo na susjedni Bosanski Brod na desnoj obali Save, već i u odnosu na cijelo sjeverno područje Republike Bosne i Hercegovine.

U regionalnom prometnom sustavu grad Slavonski Brod je značajno prometno čvorište te predstavlja dio prometne mreže koja povezuje gradove Novu Gradišku, Požegu, Našice, Đakovo-Osijek, Vinkovce i Županju te ostala područna i lokalna središta Slavonije.

Slavonski Brod je smješten na raskrsnici važnih međunarodnih cestovnih (E70) i željezničkih pravaca, telekomunikacijskih sustava i naftovoda, koji povezuju zemlje Zapadne Europe sa zemljama Jugoistočne Europe i Bliskog istoka, što čini osnovu za razvoj Grada kao prometnog, logističkog i distributivnog centra.

2.3. Stanovništvo

Stvarnu socijalnu-demografsku sliku prostora, kao i procese u razvoju prostorne strukture u okviru cjelokupne revitalizacije prostora Brodsko-posavske županije, prikazuje analiza demografskih obilježja, od kvantitativnih (brojnosti) do kvalitativnih (dobno-spolni, gospodarski i obrazovni sastav stanovništva). Sadašnje demografske karakteristike u Republici Hrvatskoj imaju negativna obilježja.

Demografska kretanja na području Brodsko-posavske županije nemaju pozitivna obilježja, što ima utjecaj na cijelo društvo, a zanemarivanje demografskih čimbenika u prostornom aspektu može utjecati na nepoželjne gospodarske, kulturne i socijalne posljedice. U odnosu na Popis stanovništva iz 2001. godine, a prema podacima popisa stanovništva iz 2011. godine, može se zaključiti da se negativan trend nastavlja – pad broja stanovnika, negativan prirodni prirast kao i negativan migracijski saldo.

Za očekivati je da će se ove karakteristike negativno odraziti i na ostale demografske procese i obilježja stanovništva. Između pojedinih dijelova Županije postoje razlike u kretanju i strukturnim obilježjima stanovništva. Određene razlike su povijesno uvjetovane, neke proizlaze iz prirodno-geografske raznolikosti prostora, no najvećim dijelom proizlaze iz geoprometnog položaja u prostoru.

2.3.1. Broj stanovnika

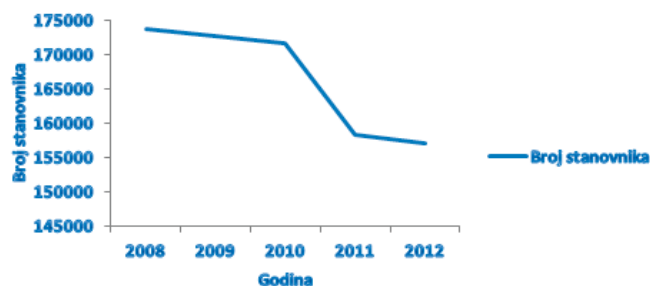
Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011. godine, na području Brodsko-posavske županije živi 158.575 stanovnika. Uspoređujući podatke s prethodnim Popisom iz 2001. godine, proizlazi da je broj stanovnika u Brodsko-posavskoj županiji u padu za 18.190 osoba (indeks 89,71) ili 10,3%. Brodsko-posavska županija participira sa 3,7 % u ukupnom stanovništvu RH (4.290.612).

U Brodsko-posavskoj županiji od ukupno 2 grada i 26 općina, samo jedna općina bilježi porast broja stanovnika - Općina Dragalić (indeks 106,16). Sve ostale općine i gradovi bilježe pad broja stanovnika.

Najveći pad broja stanovnika imaju:

- Grad Nova Gradiška (indeks 89,87),
- Grad Slavonski Brod (indeks 91,53),
- Općina Staro Petrovo Selo (indeks 81,64).

Slika 3: Procjena ukupnog stanovništva BPŽ u razdoblju od 2008. do 2012. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku RH – Procjena stanovništva RH u 2012. (Priopćenje 7.1.4. od 06.09.2013.)

Tablica 2.: Teritorijalni ustroj, stanovništvo i naselja Brodsko-posavske županije

BRODSKO- POSAVSKA ŽUPANIJA	BROJ STANOVNIKA				BR. NASELJA	POVRŠ. OPĆINE U KM ²	GUSTOĆA NASELJA st./km	UDIO U %	
	2001.	2011.	INDEKS 2011./2001.	PORAST- PAD BR. STAN.				U POVRŠINI ŽUPANIJE	U BR. STAN. ŽUPANIJE
GRADOVI									
NOVA GRADIŠKA	15.833	14.229	89,87	-1.604	4	49,57	287,05	2,44	8,97
SLAVONSKI BROT	64.612	59.141	91,53	-5.471	3	54,31	1.088,95	2,67	37,30
OPĆINE									
BEBRINA	3.541	3.252	91,84	-289	7	100,99	32,20	4,97	2,05
BRODSKI STUPNIK	3.526	3.036	86,10	-490	4	58,54	51,86	2,88	1,91
BUKOVLJE	2.739	3.108	113,47	369	4	31,51	98,64	1,55	1,96
CERNIK	4.235	3.640	85,95	-595	11	127,56	28,54	6,27	2,30
DAVOR	3.259	3.015	92,51	-244	2	42,61	70,76	2,09	1,90
DONJI ANDRIJEVCI	4.393	3.709	84,43	-684	4	56,85	65,24	2,80	2,34
DRAGALIĆ	1.282	1.361	106,16	79	6	59,32	22,94	2,92	0,86
GARČIN	5.586	4.806	86,04	-780	9	87,50	54,93	4,30	3,03
GORNJA VRBA	2.559	2.512	98,16	-47	2	20,16	124,60	0,99	1,58
GORNJI BOGIĆEVCI	2.319	1.975	85,17	-344	6	44,03	44,86	2,16	1,25
GUNDINCI	2.294	2.027	88,36	-267	1	59,68	33,96	2,93	1,28
KLAKAR	2.417	2.319	95,95	-98	4	53,00	43,75	2,61	1,46

NOVA KAPELA	5.118	4.227	82,59	-891	12	128,90	32,79	6,34	2,67
OKUČANI	4.224	3.447	81,61	-777	17	156,31	21,64	7,83	2,17
OPRISAVCI	2.942	2.508	85,25	-434	9	64,57	38,84	3,17	1,58
ORIOVAC	6.559	5.824	88,79	-735	10	99,06	58,79	4,87	3,67
PODCRKAVLJE	2.683	2.553	95,15	-130	13	94,84	26,92	4,66	1,61
REŠETARI	5.171	4.753	91,92	-418	7	59,42	79,99	2,92	3,00
SIBINJ	7.549	6.895	91,34	-654	12	104,37	66,06	5,13	4,35
SIKIREVCI	2.707	2.476	91,47	-231	2	29,11	85,06	1,43	1,56
SLAVONSKI ŠAMAC	2.649	2.169	81,88	-480	2	22,53	96,27	1,11	1,37
STARA GRADIŠKA	1.717	1.363	79,38	-354	7	76,79	17,75	3,78	0,86
STARO PETROVO SELO	6.352	5.186	81,64	-1.166	13	141,10	36,75	6,94	3,27

Izvor: Državni zavod za statistiku

2.3.2. Gustoća naseljenosti

Područje Brodsko-posavske županije obuhvaća površinu od 2.034 km² s prosječnom gustoćom naseljenosti od 77,96 stanovnika/km².

Gustoća naseljenosti u Slavonskom Brodu je višestruko veća nego u ostatku županije i iznosi 1.088,95 stanovnika/km², na drugom mjestu je Nova Gradiška s 287,05 stanovnika/km². Na trećem mjestu nalazi se općina Gornja Vrba s prosječnom gustoćom naseljenosti od 124,60 stanovnika/km². Najmanju prosječnu gustoću naseljenosti ima općina Stara Gradiška sa 17,75 stanovnika/km².

Gustoća naseljenosti županije od 77,96 stanovnika/km² je iznad prosjeka gustoće naseljenosti Republike Hrvatske koja iznosi 75,71 stanovnika/km².

2.3.3. Prirodni priraštaj

Osnovne odrednice populacijske dinamike su priraštaj (prirodno kretanje) i migracije (prostorna pokretljivost) stanovništva, kao rezultat prirodnih i društvenih čimbenika prostora.

Godine 2011. prirodni prirast u Brodsko-posavskoj županiji je -343⁶. Živorodenih je bilo 1615⁷ i umrlih 1958⁸. Analiza, prirodnog prirasta stanovništva u razdoblju od 2001.-2011. godine pokazuje da Brodsko-posavska županija ima negativan trend što znači da je više ljudi umrlo nego što se rodilo.

Analiza po općinama ukazuje da je 2011. godine 8 općina imalo pozitivan prirodni priraštaj, a 18 negativan prirodni priraštaj. Najveći pozitivan priraštaj na području Brodsko-posavske županije ima općina Sikirevci (20), a najveći negativni prirodni priraštaj općina Staro Petrovo Selo (-47).

Slika 4.: Gustoća naseljenosti stanovništva Brodsko-posavske županije

Izvor: Brodsko-posavska županija

2.3.4. Struktura stanovništva po spolu i dobi

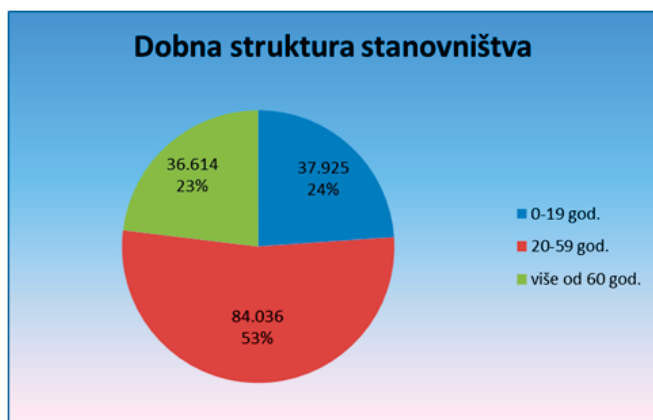
Analiza spolno - dobne strukture stanovništva ukazuje na odnos muškog i ženskog stanovništva, odnosno na njihov fiziološki okvir, a potencijalnu vitalnost i biodinamiku stanovništva ukazuje struktura po dobi.

U Republici Hrvatskoj je 2011. godine bilo 2.066.335 ili 48,2% muškog stanovništva i 2.218.554 ili 51,8% ženskog stanovništva.

Među stanovništvom Brodsko-posavske županije više je žena nego muškaraca. Spolna struktura stanovništva na razini županije je sljedeća: županija broji 81.460 žena (51,4%) i 77.115 (48,6%) muškaraca, odnosno, na 1000 žena ima 947 muškarca.

Brodsko-posavska županija spada u županije s nešto starijim stanovništvom s indeksom starenja 96,5.

Slika 5.: Dobna struktura stanovništva

Godine 2011. U Brodsko-posavskoj županiji je bilo 37.925 ili 24% mladog stanovništva (dobna skupina od 0-19 godina), zrelog stanovništva je bilo 84.036 ili 53% (dobna skupina od 20-59 godina) i starog stanovništva 36.614 ili 23% (dobna skupina 60 i više godina). Prosječna starost stanovništva je 40,6 godina.

Godine 2001. U Brodsko-posavskoj županiji 47.509 ili 26,88% mladog stanovništva, 91.425 ili 52,02% zrelog stanovništva i 36.840 ili 20,84%. Iz čega se može zaključiti da je u zadnjih 10 godina broj i udio mladog i zrelog stanovništva u padu, a broj i udio starog stanovništva ostao je gotovo na istoj razini.

Tablica 3: Prosječna starost stanovništva Brodsko-posavske županije u razdoblju od 2008. do 2012. godine

Godina	Prosječna starost		
	Ukupno	Muškarci	Žene
2008.	41,0	39,2	42,6
2009.	41,1	39,4	42,8
2010.	41,3	39,5	43,0
2011.	41,8	40,0	43,5
2012.	42,0	40,2	43,7

Izvor: Državni zavod za statistiku RH – Procjena stanovništva RH u 2012. (Priopćenje 7.1.4. od 06.09.2013.)

Iz prethodnih demografskih analiza proizlazi da je broj stanovnika u padu, prirodni priraštaj je negativan kao i migracijski saldo, stoga se ne može očekivati ni da dobná struktura stanovništva ima pozitivan trend. Starost je sve više prisutna u ovom području što će sigurno negativno utjecati na cjelokupni društveno-gospodarski razvoj županije.

2.3.5. Obrazovna struktura stanovništva

U strukturi stanovništva u 2011. godini 54.157 stanovnika je završilo opće obrazovne programe, obrazovanje 2.122, 1.107 humanističke znanosti i umjetnost, 16.101 društvene znanosti, poslovanje i pravo, 424 osobe prirodne znanosti, inženjerstvo, prerađivačku industriju i građevinarstvo 33.984, poljoprivredu 4.265, zdravstvo i socijalnu skrb 3.584, usluge 11.863 osobe te ostala područja 271 osobe, što je vidljivo na tablici:

Tablica 4.: Obrazovna struktura stanovništva Brodsko-posavske županije

Obrazovna područja	Spol	Ukupno	Bez škole	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Svega	Srednja škola			Visoko obrazovanje				Nepoznato	
								Industrijske i obrtničke strukovne škole	Tehničke i srodne strukovne škole	Gimnazija	Svega	Viša škola, I. (IV.) stupanj fakulteta	Fakulteti, umjetničke akademije	Magisterij (znanstveni, stručni, umjetnički)		Doktorat
Ukupno	sv.	131512	3634	1368	9184	38114	66659	39701	21484	5747	12455	5190	6923	243	99	98
	m	63104	613	331	3197	15270	37523	26461	9269	1793	6133	2501	3428	136	68	37
	ž	68408	3021	1037	5987	22844	29136	13240	12215	3681	6322	2689	3495	107	31	61

- 1) Obuhvaćene su sve srednje škole – industrijske i obrtničke strukovne škole, škole za zanimanje, škole za KV i VKV radnike, tehničke i srodne strukovne škole i gimnazije. 2) Obuhvaćene su sve više škole, I. (VI.) stupnjevi fakulteta te stručni studiji po Bologni. 3) Obuhvaćeni su svi fakulteti, umjetničke akademije, svi sveučilišni studiji po Bologni te magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij.
- Izvor: Državni zavod za statistiku RH – Popis 2011.

Iz priložene tablice br. 3 je vidljivo da 83% stanovništva Brodsko-posavske županije jesu stanovnici koji su završili ili su sukladno zakonu trebali završiti školovanje. 2,8% stanovništva Županije su stanovnici bez završene škole. Najveći udio u obrazovnoj strukturi stanovništva Županije zauzimaju stanovnici sa završenom srednjom školom (50,7%). 12.455 stanovnika ili 9,5% jesu

visokoobrazovani stanovnici, pri čemu je njih 57,5% završilo sveučilišni studij, 41,7% stručni studij te 0,8% je doktora znanosti.

1.762 stanovnika Županije (1,2%) je nepismeno, pri čemu je najveći broj nepismenih osoba (49%) starijih od 75 godina. Udio žena u nepismenom stanovništvu iznosi 83%.

Tablica 5: Kontigent stanovništva Brodsko - posavske županije

Spol	Ukupno	0 - 6 godina	0 - 14 godina	0 - 17 godina	0 - 19 godina	Žene u fertilnoj dobi		Radno sposobno stanovništvo (15 - 64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost	Indeks starenja	Koefficient starosti
						Svega (15 - 49 godina)	od toga 20 - 29 godina							
sv.	158.575	11.499	27.063	33.586	37.925	-	-	103.668	36.614	27.844	12.590	40,6	96,5	23,1
m	77.115	6.038	14.011	17.346	19.585	-	-	52.635	14.619	10.469	4.125	38,5	74,6	19,0
ž	81.460	5.461	13.052	16.240	18.340	35.340	9.837	51.033	21.995	17.375	8.465	42,5	119,9	27,0

Izvor: Državni zavod za statistiku RH – Popis 2011

157.928 stanovnika županije ili 99,6% su hrvatski državljani, 0,4% su strani državljani, 0,03% su osobe bez državljanstva te 0,03% nije poznato državljanstvo.

Po nacionalnosti najviše ima Hrvata 150.632 što čini 94,99 % ukupnog broja stanovnika. Ostalo su: Albanci, Bošnjaci, Bugari, Crnogorci, Česi, Mađari, Makedonci, Nijemci, Poljaci, Romi, Rumunji, Rusi, Rusini, Ukrajinci, Slovaci, Slovenci, Srbi, Talijani, Turci, Židovi i ostali.

Vrlo visok udio stanovništva, čak 92,13% ili 146.093 stanovnika su katoličke vjeroispovijesti. Slijede pravoslavci s udjelom od 3,58% ili 5.673 stanovnika. S udjelima manjim od 1% slijede protestanti, ostali kršćani, muslimani, židovi, istočne religije, agnostici i skeptici, ateisti te ostale religije.

Tablica 6: Prirodno kretanje stanovništva u Brodsko - posavskoj županiji od 2008. do 2012. godine

Godina	Rođeni			Stopa nataliteta	Umrli		Opća (gruba) stopa mortaliteta	Prirodni pri rast	Stopa prirodne promjene	Brakovi		Umrli dojenčad na 1000 živorođenih	Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)
	Ukupno	Živorodeni	Mrtvorodeni		Ukupno	Umrli dojenčad				Sklopljeni	Razvedeni		
2008.	1738	1729	9	9,95	2067	9	11,90	-338	-1,95	956	158	5,2	83,6
2009.	1810	1800	10	10,42	2022	14	11,71	-222	-1,29	901	191	7,8	89,0
2010.	1560	1551	9	9,04	2039	9	11,88	-488	-2,84	878	183	5,8	76,1
2011.	1628	1615	13	10,21	1958	7	12,37	-343	-2,17	793	180	4,3	82,5
2012.	1570	1563	7	9,95	2035	11	12,95	-472	-3,00	770	205	7,0	76,8

Izvor: Državni zavod za statistiku RH – Prirodno kretanje stanovništva RH u 2012. (Priopćenje 7.1.1. od 19.07.2013.)

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH, u posljednjih pet godina, najveći broj rođene djece zabilježen je 2009. godine kada je rođeno ukupno 1810 djece. Usporedimo li podatke o broju rođene djece iz 2012. godine s istim podacima iz 2008. možemo zaključiti da se broj rođene djece smanjio gotovo za 10%.

Stopa nataliteta, vidljiva u tabeli broj 5, bila je najveća 2009. godine (10,42%) dok je najniža stopa zabilježena 2010. godine kada je iznosila 9,04%.

Demografski trendovi ozbiljna su prijetnja regionalnom gospodarskom rastu i razvoju što se odražava na cjelokupni gospodarski napredak. Projekcije demografskih promjena važna su podloga nositeljima društvene i gospodarske aktivnosti pri kreiranju makroekonomskih politika. Broj i sastav stanovništva prema različitim demografskim i socio-gospodarskim obilježjima čini temeljnu odrednicu sadašnjeg i predvidivog društvenog, gospodarskog i u sklopu toga, i budućeg demografskog razvoja. Predviđanje budućih demografskih promjena vrlo je važno u uvjetima niskonatalitetnog područja kakva je Brodsko-posavska županija, ali ne ništa manje od ostalih županija Republike Hrvatske, gdje je sadašnji broj rođenja nedovoljan za obnavljanje stanovništva, u kojem je starenje stanovništva ocijenjeno kao veliki izazov socijalne politike, gdje imigracija ima ograničen utjecaj na usporavanje starenja stanovništva i demografski rast, u kojem će sistem mjera i akcija društva biti prilično sveobuhvatan s obzirom na mnogobrojne aspekte ljudskog života na koje se odnose demografske promjene.

3. NEZAPOSLENOST

3.1. Registrirana nezaposlenost

U razdoblju od 2008. do 2012. godine prosječan broj nezaposlenih osoba u Brodsko-posavskoj županiji povećao se za 4.400 osoba (za 34,4%). U istom periodu na području Republike Hrvatske prosječan broj nezaposlenih se povećao za 37,0%. Najveći porast broja nezaposlenih u Brodsko-posavskoj županiji evidentiran je u 2010. godini.

Porast broja nezaposlenih je rezultat velikog priljeva u evidenciju nezaposlenih. Od 2008. godine neprestano se kroz godine povećavao broj novoprijavljenih osoba u evidenciju nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područnog ureda Slavonski Brod. U 2012. godini ukupan broj novoprijavljenih osoba bio je za 62,9% veći u odnosu na broj novoprijavljenih osoba u 2008. godini. Najveći broj novoprijavljenih je dolazio direktno iz radnog odnosa. U 2008. godini njihov udio u ukupnom broju novoprijavljenih je iznosio 55,6%, a u 2012. 58,0%.

Tablica 7. Prosječan broj nezaposlenih u Brodsko-posavskoj županiji

Brodsko - posavska županija	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Prosječan broj nezaposlenih	12797	14130	16297	16906	17197

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

Tablica 8. Novoprijavljene osobe u razdoblju od 2008. – 2012.

Novoprijavljeni	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Drugi oblik rada	103	86	42	410	82
Individualna poljoprivreda	55	67	107	128	134
Korisnik roditeljskih i roditeljskih potpora	0	0	0	315	486
Neaktivnost	2.924	3.046	3.875	4.270	4.005
Odsluženje vojnog roka	19	5	9	22	22
Povratak s obrazovanja (mjere i aktivnosti HZZ-a)	191	198	235	566	153
Povratak sa stručnog osposobljavanja za rad	20	3	12	80	162
Radni odnos	5.307	8.312	8.101	7.888	9.031
Redovno školovanje	930	1.052	1.182	1.304	1.485
UKUPNO	9.549	12.769	13.563	14.983	15.560

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

Uz povećanje broja novoprijavljenih tijekom godina je rastao broj osoba koje su se zaposlile s evidencije Zavoda kao i onih koji su bili brisani zbog drugih razloga, ali nižom stopom rasta od broja novoprijavljenih što je i rezultiralo povećanjem broja nezaposlenih. Jedini izuzetak je bila 2009. godina kada je u odnosu na prethodnu godinu smanjen broj osoba zaposlenih s evidencije Zavoda za 12,8%. Tijekom godina najveći broj nezaposlenih se zapošljavao u prerađivačkoj industriji, a

posebno u djelatnosti proizvodnje metalnih konstrukcija i njihovih dijelova te djelatnosti strojne obrade metala. Isto tako veliki se broj osoba zapošljavao u djelatnosti restorana i hotela a pokazatelj su velikog broja nezaposlenih osoba iz Brodsko-posavske županije koji su radili sezonske poslove tijekom turističke sezone u primorskim županijama. Tijekom 2012. godine 1.379 osoba je radilo sezonske poslove što čini povećanje od 119,2% u odnosu na 2008. godinu.

Tablica 9.: Zaposleni na temelju radnog odnosa i drugih poslovnih aktivnosti

ZAPOSLENI NA TEMELJU RADNOG ODNOSA I DR. POSLOVNIH AKTIVNOSTI	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Nepoznato	0	0	0	794	416
(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	395	356	502	593	420
(B) RUDARSTVO I VAĐENJE	7	25	59	43	23
(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	1.056	925	1.288	1.492	1.706
(D) OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	2	1	5	1	2
(E) OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	64	106	125	298	310
(F) GRAĐEVINARSTVO	748	679	700	1.022	847
(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	990	818	795	892	822
(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	120	68	127	174	217

(I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	702	725	924	1.051	1.240
(J) INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	46	27	28	42	30
(K) FINACIJSKE DJELATNOSTI I DJELATN OSTI OSIGURANJA	52	28	48	55	42
(L) POSLOVANJE NEKRETNINAMA	9	12	7	10	4
(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	118	91	109	136	253
(N) ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	412	314	407	620	572
(O) JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	102	107	239	287	649
(P) OBRAZOVANJE	220	238	275	324	344
(Q) DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	253	161	222	321	344
(R) UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	41	38	30	41	38
(S) OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	222	135	113	74	93
(T) DJELATN OSTI KUĆANSTAVA KAO POSLODAVACA; DJELATNOSTI KUĆANSTAVA KOJA PROIZVODE RAZLIČITU ROBU I OBAVLJAJU RAZLIČITE USLUGE ZA VLASTITE POTREBE	8	2	13	23	22
(U) DJELATNOSTI IZVANTERITRIJALNIH ORGANIZACIJA I TIJELA	1	0	0	2	3
UKUPNO	5.568	4.856	6.016	8.295	8.397

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

Tijekom godina karakterističan je rast broja nezaposlenih početkom godine potom pad tijekom proljeća i ljeta te ponovni rast krajem godine. Stopa nezaposlenosti prema administrativnim izvorima krajem 2012. godine iznosila je 34,8%. Veću stopu nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj imala je samo Virovitičko-podravska županija.

3.2. Nezaposlenost prema spolu

Prosječan broj nezaposlenih u Brodsko-posavskoj županiji u periodu od 2008. do 2012. godine povećao se na 17.197 što čini povećanje od 34,4%. Povećao se i prosječan broj muškaraca i prosječan broj žena, ali porast broja nezaposlenih muškaraca bio je veći od porasta broja nezaposlenih žena što je rezultiralo povećanjem udjela muškaraca u ukupnoj nezaposlenosti.

Tablica 10.: Nezaposlenost po spolu u Brodsko-posavskoj županiji

Spol	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Muški	4273	5279	6955	7419	7543
Ženski	8524	8851	9342	9487	9654
Ukupno	12797	14130	1629	16906	17197

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

3.3. Nezaposlenost prema dobi

Promatrajući kretanje nezaposlenosti od 2008. do 2012. godine prema dobi, prosječan broj nezaposlenih povećao se kod svih dobni skupina. Najveće povećanje evidentirano je u dobnoj skupini osoba do 19 godina (za 57,1%). Najmanje povećanje zabilježeno je kod osoba iznad 50 godina starosti (za 22,6%). Tijekom godina najveći udio konstantno imaju osobe u dobi između 20 i 29 godina starosti.

3.4. Nezaposlenost prema razini obrazovanja

Od 2008. do 2012. godine povećao se prosječan broj nezaposlenih na svim razinama obrazovanja osim kod osoba bez škole ili s nezavršenom osnovnom školom. Kod njih je evidentirano smanjenje za 4,6%. Najveće povećanje evidentirano je kod osoba sa završenim fakultetom (za 123,4%) i osoba sa završenom višom školom, prvim stupnjem fakulteta i akademijom (za 122,4%).

Tablica 11. Nezaposlenost prema dobi u Brodsko-posavskoj županiji

Dob	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
15-19	762	959	1174	1165	1197
20-29	3190	3784	4543	4899	4916
30-39	2858	3071	3573	3630	3730
40-49	2864	3038	3457	3494	3525
> 50	3122	3278	3550	3718	3829
Ukupno	12797	14130	16297	16906	17197

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

Tablica 12. Nezaposlenost prema razini obrazovanja u Brodsko-posavskoj županiji

Razina obrazovanja	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Bez škole i nezavršena OŠ	1786	1921	2009	1748	1703
Osnovna škola	2853	3104	3400	3602	3631
SŠ za zanimanje do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	4816	5238	6198	6534	6586
SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina	2611	3048	3635	3802	3921
Gimnazija	311	321	391	413	420
Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij	228	278	356	418	507
Fakulteti, akademije, magisteriji	192	220	308	387	429
Ukupno	12797	14130	16297	16906	17197

3.5. Nezaposlenost prema razini obrazovanja i trajanju nezaposlenosti

Ukoliko se dužina trajanja nezaposlenosti gleda prema razini obrazovanja nezaposlenih osoba uočavamo

obrnuto proporcionalni odnos između razine obrazovanja i trajanja nezaposlenosti. Naime, što je razina obrazovanja niža to je duže čekanje na zaposlenje. Krajem 2012. godine U Brodsko-posavskoj županiji najveći udio dugotrajno nezaposlenih osoba je bio među osobama bez škole i s nezavršenom osnovnom školom (67,3%), a najmanji udio kod osoba sa završenim fakultetom (24,0%).

Tablica 13.: Nezaposlenost prema razini obrazovanja i trajanju nezaposlenosti u Brodsko-posavskoj županiji

Trajanje nezaposlenosti	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Završena osnovna škola	S.Š. do 3 godine te za KV i VKV radnike	S.Š. u trajanju od 4 i više godina	Gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	UKUPNO
Do 3 mjeseca	175	617	1.596	904	79	198	185	3.754
3 - 6 mjeseci	204	555	1.402	945	83	128	116	3.433
6 - 9 mjeseci	84	247	601	381	35	57	56	1.461
9 - 12 mjeseci	91	265	462	296	32	39	24	1.209
1 - 2 godine	313	688	1.311	824	85	123	59	3.403
2 - 3 godine	170	349	612	355	40	37	28	1.591
3 - 5 godina	198	413	507	277	31	22	16	1.464
5 - 8 godina	129	194	227	135	15	11	10	721
> 8 godina	328	478	488	172	30	9	7	1.512
UKUPNO	1.692	3.806	7.206	4.289	430	624	501	18.548

3.6. Stopa zapošljavanja

Stopa zapošljavanja u Brodsko-posavskoj županiji u 2012. godini iznosila je 25,7% što je manje za 1,7 postotna boda u odnosu na 2008. godinu, a čak za 6,7 postotnih bodova u odnosu na 2009. godinu. Prema razini obrazovanja najnižu stopu zapošljavanja su imale osobe bez škole i s nezavršenom osnovnom školom, a najvišu stopu osobe sa završenim fakultetom.

3.7. Aktivna politika zapošljavanja

Tijekom 2012. godine 1.543 nezaposlene osobe bile su uključene u programe aktivne politike zapošljavanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područnog ureda Slavonski Brod što je za 344,7% više u odnosu na 2008. godinu. Najveći broj novouključenih osoba evidentiran je tijekom 2011. godina (1.602 nezaposlene osobe). Najviše nezaposlenih osoba je bilo uključivano u mjeru javnog rada i obrazovanje financirano od strane Zavoda.

Tablica 14.: Aktivna politika zapošljavanja

Godina	Potpore za zapošljavanje	Potpore za samozapošljavanje (uvedene 2011. god.)	Financiranje obrazovanja	Javni radovi	Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (uvedeno 2010. god.)	Nacionalni program za Rome	UKUPNO
2008.	81	-	198	51	-	17	347
2009.	14	-	191	123	-	28	356
2010.	58	-	290	307	34	21	710
2011.	84	18	704	539	195	62	1602
2012.	82	31	185	1012	188	45	1543

Brodsko-posavska županija niz godina ima jednu od najvećih stopa registrirane nezaposlenosti, ali i jednu od najnižih stopa zaposlenosti u Republici Hrvatskoj, uz napomenu da su u Republici Hrvatskoj velike razlike između najviše i najniže stope zaposlenosti i stope registrirane nezaposlenosti među županijama. U Brodsko-posavskoj županiji je evidentiran i jedan od najvećih udjela neaktivnog stanovništva (osobe koje niti rade, niti traže posao).

Uočljivo je da je veća razina obrazovanja povezana s većom brzinom zapošljavanja. Ali isto tako i da se struktura nezaposlenih bilo prema spolu, dobi ili razini obrazovanja nije znatno mijenjala tijekom godina. Najveći udio imale su žene ako promatramo spolnu strukturu nezaposlenih, ako gledamo prema dobi najveći udio imale su osobe od 20 do 29 godina starosti, a prema razini obrazovanja najbrojnije su bile osobe sa završenom srednjom školom za zanimanja do 3 godine i školom za KV i VKV radnike.

4. OBRAZOVANJE

4.1. Predškolsko obrazovanje

Predškolski odgoj i naobrazba obuhvaća programe odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi od 6 mjeseci do 6.

godine života, odnosno do polaska u školu. Ovdje primjećujemo nedostatak usluga za potporu obiteljskom životu – žene koje imaju maloljetnu djecu, koju je potrebno čuvati, imaju i dodatne troškove čuvanja djece jer manje jedinice lokalne samouprave nemaju vrtiće ili cjelodnevni boravak u školi.

Tablica 15.: Broj upisane djece po vrtiću za razdoblje od 2008. – 2012. Godine

Vrtić	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Kosjenka	152	157	145	145	155
Maslačak	68	61	60	59	76
Pčelica	105	105	93	124	133
Radost	137	126	101	90	99
Seka i braco	180	179	164	168	175
Stribor	153	140	132	122	150
Trnoružica	80	68	62	66	76
Trnoružica – igraonica	53	48	-	-	-
Hlapić	-	-	148	162	160
Ivančica	64	53	47	48	45

Izvor: Dječji vrtić Ivana Brlić Mažuranić Slavonski Brod

4.2. Osnovnoškolsko obrazovanje

Djelatnost osnovnog obrazovanja u osnovnoj školi obuhvaća opće obrazovanje te druge oblike obrazovanje djece i mladih. Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, definirana je obveza osnovnog školovanja za sve učenike u RH u pravilu od 6 do 15 godine života. Osnovno obrazovanje traje 8 godina. Osnovnim obrazovanjem učenik stječe potrebna znanja i sposobnosti za nastavak obrazovanja. Na području Županije ima 35 osnovnih škola od čega za 24 škole osnivačka prava ima Županija, a za 11 škola Grad Slavonski Brod. U ukupnom broju škola nalaze se 2 glazbene škole i škola s djecom s teškoćama u razvoju

Iz naznačenih podataka uočavamo smanjenje broja upisanih učenika u prvi razred osnovne škole što je posljedica višegodišnjih negativnih demografskih kretanja na području Brodsko-posavske županije. Ukupan broj upisanih učenika smanjuje se svake godine za gotovo 2 optimalne škole (Državni pedagoški standard). Stručna zastupljenost nastave zadovoljava potrebe realizacije nastavnog plana i programa u svim osnovnim školama na području cijele županije. Dapače, na tržištu rada sada već imamo na neki način i višak određenog pedagoškog kadra o čemu bi trebalo voditi računa prilikom planiranja upisnih kvota na visoka učilišta.

Tablica 16.: Osnovnoškolsko obrazovanje na području Brodsko-posavske županije

	2008./2009.	2009./2010.	2010./2011.	2011./2012.
Broj upisanih učenika u 1. razred osnovne škole	1828	1634	1568	1656
Ukupan broj upisanih učenika u osnovnu školu:	16591	16018	15362	14752
Udio upisanih učenika u osnovnu školu	11%	10,2%	10,2%	11,2%
Broj profesora na 100 učenika škole	6,65	6,88	7,41	7,63
Udio javne potrošnje za osnovnoškolsko obrazovanje za područje Brodsko -posavske županije	4,29%	4,3%	4,3%	4,3%
Postotak učenika koji su završili srednju školu	98,4%	98,7%	99,2%	98,9%

Izdvajanja iz BDP-a za obrazovanje u Hrvatskoj među najnižima su u EU. Odlukom Vlade RH u Proračunu RH svake se godine planiraju sredstva za osiguranje minimalnog financijskog standarda osnovnog školstva. Financiranje rashoda minimalnog financijskog standarda provodi se iz dodatnog udjela poreza na dohodak (izvorni prihod u iznosu od 3,1% za OŠ) i pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije.

U 2011. godini sredstva za osnovno obrazovanje smanjena su za 10,7% u odnosu na prethodnu godinu, kao i 2012. godine za 3,8% na prethodnu godinu koja je

već imala značajna smanjenja što bitno utječe na razvoj svih segmenata obrazovnog sustava (Razina RH). Trend daljnjih smanjenja izdvajanja za obrazovanje se nastavlja i direktno će utjecati na kvalitetu obrazovnog sustava u cjelini. Financijska izdvajanja za osnovno obrazovanje za područje Brodsko-posavske županije u naznačenom periodu iznosi cca 3% ukupno odobrenih sredstava za osnovno obrazovanje na području RH. I dalje je visok postotak učenika koji završavaju osnovnu školu, kao i postotak odličnih učenika, pri čemu bi trebalo analizirati kriterije vrednovanja.

Tablica 17. Osnovne škole, razredni odjeli, učenici i učitelji, 2011./2012. za Brodsko-posavsku županiju

	Škole	Razredni odjeli	Učenici		Učenici koji su završili školu	Učitelji				Učitelji u ekvivalentu pune zaposlenosti	
			Svega	Učenicice		Ukupno		S punim radnim vremenom		Svega	Žene
						Svega	Žene	Svega	Žene		
Brodsko-posavska županija	113	770	14681	7020	2162	1217	935	1010	817	1103,44	870,99
Četverorazredne	75	149	1658	804	0	172	155	151	139	157,23	143,67
Osmorazredne	38	621	13023	6216	2162	1045	780	859	678	946,21	727,32
Nova Gradiška	2	57	1382	680	206	86	73	83	70	84,65	71,65
Osmorazredne	2	57	1382	680	206	86	73	83	70	84,65	71,65
Slavonski Brod	13	266	5807	2774	868	396	321	357	295	375,99	309,06
Četverorazredne	1	4	53	26	-	4	4	4	4	4,00	4,00
Osmorazredne	12	262	5754	2748	868	392	317	353	291	371,99	305,06

Izvor: DZS, Statistička izvješća 1496/2013 i izračuni Industrijskog parka Nova Gradiška d.o.o. za razvoj i ulaganje

4.3. Srednjoškolsko obrazovanje

Brodsko-posavska županija ima osnivačka prava i obveze nad 12 srednjih škola i to:

Gimnazija „Matija Mesić“, Slavonski Brod

Programi: programi opće gimnazije, program jezične gimnazije, program prirodoslovno-matematičke gimnazije)

Gimnazija Nova Gradiška

Industrijsko-obrtnička škola, Slavonski Brod

Programi: iz područja strojarstva, elektrotehnike, prometa, metalurgije i ostalih usluga

Srednja škola Matija Antun Reljković, Slavonski Brod

Programi: veterinarski tehničar, poljoprivredni tehničar-opći, poljoprivredni tehničar-vrtlar, poljoprivredni tehničar fitofarmaceut, poljoprivredni tehničar-biljni voćar, vinogradar, vinar, tehničar poljoprivredne mehanizacije, šumarski tehničar, kemijski tehničar, ekološki tehničar, prehrambeni tehničar, tehničar nutricionist, geodetski tehničar).

Programi osposobljavanja: pčelar, kulinar, kobasičar i sirar

Klasična gimnazija fra Marijana Lanosovića s pravom javnosti, Slavonski Brod

Glazbena škola, Slavonski Brod

Program funkcionalne muzičke pedagogije; glazbenik teorijskog smjera, glazbenik instrumentalist - flauta, gitara, harmonika, klavir, tambura, violina, puhački instrumenti, glazbenik pjevač

Obrtnička škola, Slavonski Brod

Programi: krojač, stolar, zidar, keramičar-oblagač, soboslikar-ličilac, frizer, kuhar, konobar, slastičar, pediker, tapetar, pekar, mesar, pomoćni krojač, pomoćni tapetar

Tehnička škola, Slavonski Brod – četverogodišnja strukovna škola

Programi iz područja strojarstva, elektrotehnike, graditeljstva, cestovnog prometa, pomorskog, riječnog i lučkog prometa

Ekonomsko-birotehnička škola, Slavonski Brod

Programi: ekonomist, upravni referent, poslovni tajnik, prodavač, hotelijersko-turistički tehničar

Srednja medicinska škola, Slavonski Brod

Programi: medicinska sestra-tehničar opće zdravstvene njege, medicinska sestra/tehničar, fizioterapeutski tehničar-tehničarka, primalja-asistentica

Industrijsko-obrtnička škola, Nova Gradiška

Programi: obrađivač na numeričko upravljanim alatnim strojevima, bravar, strojobravar, instalater sustava vode, plina, grijanja i hlađenja, automehaničar, kuhar, konobar, pomoćni kuhar i slastičar, prodavač

Elektrotehnička škola, Nova Gradiška

Programi: tehničar za računalstvo, tehničar za elektroniku, elektrotehničar, tehničar za električne strojeve, tehničar za električne strojeve s primijenjenim računalstvom, komercijalist

Tablica 18.: Srednjoškolsko obrazovanje na području Brodsko-posavske županije u razdoblju od 2008. – 2012.

	2008./2009.	2009./2010.	2010./2011.	2011./2012.
Broj upisanih učenika u 1. razred srednje škole	2226	2123	2089	2184
Ukupan broj upisanih učenika u srednju školu	7040	7099	7200	7175
Udio upisanih učenika u srednju školu	32%	30%	29%	30%
Udio javne potrošnje za srednjoškolsko obrazovanje za područje Brodsko-posavske županije	3,38%	3,5%	3,5%	3,46%
Postotak učenika koji su završili srednju školu	98%	98%	97,6%	98%

Obzirom da se broj upisanih učenika u osnovnoškolsko obrazovanje smanjuje upis učenika u prve razrede srednje škole također se iz godine u godinu smanjuje. Međutim, interes za pohađanje srednjoškolskog obrazovanja se povećava iz godine u godinu uvođenjem novih programa i zanimanja (posebice strukovne škole) koja mogu učenicima omogućiti stjecanje znanja i vještina potrebnih zahtjevnom tržištu rada. Postotak učenika koji su završili srednjoškolsko obrazovanje visok je posebice u gimnazijskim programima, programima koji omogućuju vertikalnu prohodnost (4-godišnji programi u strukovnim školama). Javna izdvajanja za srednjoškolsko obrazovanje utvrđena su Odlukom Vlade RH. U Proračunu RH svake se godine planiraju sredstva za osiguranje minimalnog financijskog standarda srednjeg školstva. Financiranje rashoda minimalnog financijskog standarda provodi se iz dodatnog udjela poreza na dohodak (izvorni prihod u iznosu od 2,2% za SŠ) i pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije.

U 2011. godini sredstva za srednje obrazovanje smanjena su za 11,44% u odnosu na prethodnu godinu, kao i 2012. godine za 3,8% na prethodnu godinu koja je već imala značajna smanjenja (razina RH). Financijska izdvajanja za osnovno obrazovanje za područje Brodsko-posavske županije u naznačenom periodu iznose cca 3,46% ukupno odobrenih sredstava za srednje obrazovanje na području RH.

4.4. Visokoškolsko obrazovanje

Na području Brodsko-posavske županije postoje 3 visokoškolske ustanove: Strojarski fakultet, Veleučilište i dislocirani studij Učiteljskog fakulteta iz Osijeka. Strojarski fakultet u Slavenskom Brodu sa sljedećim programima: sveučilišni preddiplomski studij Strojstvo koji traje 6 semestara; sveučilišni diplomski

studij Proizvodno strojarstvo koji traje 3 semestra i ima četiri smjera (Inženjerstvo materijala, Konstruiranje i razvoj proizvoda, Logistika proizvodnje i Strojarske tehnologije); sveučilišni diplomski studij Strojarsstvo koji traje 4 semestra i ima pet smjerova (Energetska postrojenja, Inženjerstvo materijala, Konstruiranje i razvoj proizvoda, Logistika proizvodnje i Strojarske tehnologije); poslijediplomski sveučilišni studij koji traje 6 semestara i ima 3 smjera (Suvremeni proizvodni postupci, Suvremeni proizvodni menadžment, Konstruiranje i numeričko modeliranje proizvoda); poslijediplomski specijalistički studij koji traje 3 semestra i ima četiri smjera (Inženjerstvo materijala, Modeliranje i numerička analiza konstrukcija, Primjene proizvodnih postupaka i Proizvodni menadžment). U akademskoj 2012./2013. godini na Strojarskom fakultetu upisano je 874 studenta. Ukupno je zaposleno 32 doktora znanosti, 2 magistara znanosti i 26 VSS djelatnika.

Veleučilište u Slavonskom Brodu izvodi nastavu na tri stručna studija i to: stručni studij Bilinogojstvo, smjerovi Hortikultura i Ratarstvo; stručni studij Menadžment; stručni studij Proizvodno strojarstvo; te programima cjeloživotnog obrazovanja (4 programa). U akademskoj godini 2012./2013. godini upisano je 924 studenta. Ukupno je zaposleno 33 djelatnika od kojih 5 doktora znanosti i 2 magistra znanosti.

Učiteljski fakultet u Osijeku, dislocirani studij u Slavonskom Brodu, sa dva studijska programa: Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, Učiteljski studij u trajanju od 5 godina (magistar primarnog obrazovanja); preddiplomski sveučilišni

studij Rani i predškolski odgoj i obrazovanje u trajanju od 3 godine; sveučilišni diplomski studij Rani i predškolski odgoj i obrazovanje te program cjeloživotnog obrazovanja (2 modula, pedagoško-psihološka i didaktičko-metodička izobrazba).

4.5. Cjeloživotno obrazovanje

Cjeloživotno učenje odnosi se na svaku aktivnost učenja tijekom cijelog života s ciljem unaprjeđenja znanja, vještina i kompetencija u okviru osobnog, građanskog, društvenog ili profesionalnog djelovanja pojedinca.

Koncepcija cjeloživotnog učenja nastala je upravo iz razloga što se količina novog znanja svakim danom sve više povećava, dok postojeće znanje sve više i brže zastarijeva. Nadalje, cjeloživotno učenje je utemeljeno na stalnom pristupu učenju i obrazovanju radi stjecanja novih i obnavljanja već postojećih znanja i vještina, potrebnih za sudjelovanje u radu i društvu znanja odnosno društvu koje uči. Današnja tržišta radne snage zahtijevaju nova zanimanja i neprestano mijenjanje profila vještina, kvalifikacija i iskustva. Nedostaci vještina i njihova neprilagođenost, posebno kada je riječ o informacijsko-komunikacijskim tehnologijama, često su jedan od razloga nezaposlenosti u određenim regijama i granama industrije i među marginaliziranim društvenim skupinama. **Cjeloživotno obrazovanje** obuhvaća samo organizirano učenje, a cjeloživotno je učenje šira koncepcija koja uključuje i nenamjerno, neorganizirano i spontano stjecanje znanja.

Cjeloživotno učenje ostvaruje se u sljedećim oblicima: formalno, neformalno i informalno obrazovanje.

Formalno obrazovanje se provodi u različitim akreditiranim obrazovnim ustanovama prema odobrenim programima s ciljem unapređenja znanja, vještina i kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe i putem kojega se stječu priznate diplome i kvalifikacije.

Neformalno obrazovanje je svaki oblik obrazovanja koji označava organizirane procese učenja usmjerene na osposobljavanje odraslih osoba za rad, za različite socijalne aktivnosti te za osobni razvoj, no ne dovodi do stjecanja novih kvalifikacija, odnosno novih diploma ili napredovanja na kvalifikacijskoj ljestvici.

Informalno učenje nije organizirano ili strukturirano u smislu ciljeva, vremena ili podrške učenju. To je učenje koje rezultira iz dnevnih aktivnosti vezanih uz posao, obitelj ili slobodno vrijeme. Informalno je učenje u većini slučajeva nenamjerno iz perspektive onog koji uči.

Obrazovanje odraslih važna je komponenta sustava cjeloživotnog učenja koja je definirana kao cjelina procesa učenja odraslih namijenjenih ostvarivanju prava na slobodan razvoj osobnosti, osposobljavanja za zapošljivost (stjecanje kvalifikacija za prvo zanimanje, prekvalifikacije, stjecanje i produbljivanje stručnog znanja, vještina i sposobnosti) i osposobljavanje za aktivno građanstvo. U Hrvatskoj obrazovanje odraslih

uključuje sve oblike obrazovanja osoba starijih od 15 godina.

Ustanove koje provode programe **formalnog obrazovanja odraslih** upisuju se u Andragoški zajednički upisnik podataka (AZUP) - bazu podataka o ustanovama za obrazovanje odraslih, njihovim programima, nastavnicima i polaznicima. Prema AZUP-u ustanove koje provode obrazovanje odraslih u Brodsko-posavskoj županiji su sljedeće srednje škole:

- Industrijsko obrtnička škola Slavonski Brod
- Obrtnička škola Slavonski Brod
- Srednja škola Matije Antuna Reljkovića Slavonski Brod
- Tehnička škola Slavonski Brod

te pučka otvorena učilišta:

- Pučko otvoreno učilište Brod
- Pučko otvoreno učilište Libar Slavonski Brod
- Pučko otvoreno učilište Auto moto centar Nova Gradiška.
- Pučko otvoreno učilište Obris

Navedene srednje škole i pučka otvorena učilišta izvode trogodišnje i četverogodišnje programe za stjecanje srednje stručne spreme i prekvalifikaciju – stjecanje novog zanimanja nakon već završene srednje škole, kao i doškoloavanje koje upisuju polaznici koji imaju završen niži, a žele završiti viši stupanj obrazovanja. Srednje škole izvode one programe srednjoškolskog obrazovanja odraslih koje i inače izvode u redovnom srednjoškolskom obrazovanju. Osim toga ustanove za

obrazovanje odraslih izvode i kraće programe osposobljavanja i usavršavanja za različita zanimanja u graditeljstvu, ugostiteljstvu, poljodjelstvu i uslužnim djelatnostima.

Značaj obrazovanja odraslih očituje se u puno bržem i fleksibilnijem odgovoru za specijalističkim znanjima i vještinama koje zadovoljavaju specifične potrebe tržišta rada za određenim zanimanjima. Kao primjer takvih zanimanja možemo istaknuti programe usavršavanja za montera fotonaponskih sustava i solarno-toplovodnih sustava (Industrijsko obrtnička škola Slavonski Brod). Cijeli niz osposobljavanja u poljoprivrednim i prehrambenim zanimanjima izvodi se u srednjoj školi Matije Antuna Reljkovića Slavonski Brod (cvjećar – aranžer, kobasičar – kulinar, mljekar – sirar, uzgajivač bobičastog voća u zaštićenom prostoru, pčelar, uzgajivač bobičastog voća, povrća i cvijeća u zaštićenom prostoru). Programe osposobljavanja za zanimanje operater CNC strojeva, upravljanje solarnim sustavima i osnovama programskog jezika i AUTOCAD izvodi Tehnička škola Slavonski Brod. Pučko otvoreno učilište Libar Slavonski Brod verificiralo je nove programe osposobljavanja, kao što su: proizvođač i sakupljač aromatičnog i začinskog bilja, dadilja, gerontodomačica, pomoćnik u nastavi u radu s učenicima s teškoćama te proizvođač rakija i aromatiziranih pića. Također valja

spomenuti i neformalne programe obrazovanja, primjerice iz područja prometa koji se izvode u Pučkom otvorenom učilištu Auto moto centar Nova Gradiška: vozač motornih vozila za prijevoz opasnih tvari i osoba koje sudjeluju u prijevozu opasnih tvari (ADR), programi IRU Akademije – Međunarodne unije cestovnog transporta – program za tahografe, transportni menadžer, kao i program za stjecanje početnih kvalifikacija i periodička izobrazba vozača.

Programe obrazovanja odraslih izvode i ustanove za visoko obrazovanje, tako primjerice Veleučilište u Slavanskom Brodu izvodi specijalističke programe: CISCO Akademija mrežnih tehnologija (CAMT), Microsoft certificirani IT profesionalac, MCITP server administrator akademije, program izobrazbe za stručno osposobljavanje i obvezno usavršavanje osoba koje provode energetske preglede i/ili energetske certificiranje zgrada, kao i programe za učenje stranih jezika. Strojarski fakultet u Slavanskom Brodu izvodi kraće programe osposobljavanja i usavršavanja iz područja strojarstva.

Osim toga jedinice lokalne samouprave, stručne udruge, razvojne agencije i privatne tvrtke organiziraju kraće seminare, savjetovanja, radionice i slične oblike prijenosa stručnih znanja i vještina polaznicima.

5. Gospodarski profil Brodsko-posavske županije

5.1. Socijalno-gospodarska struktura

Na temelju postupka ocjenjivanja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje je provelo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Brodsko-posavska županija je svrstana u I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti **manja od 75% prosjeka Republike Hrvatske**, sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti.

Brodsko-posavska županija u razvojnom pogledu nije homogena, stoga se jedinice lokalne samouprave razvrstavaju prema indeksu razvijenosti u:

- skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka Republike Hrvatske: **Gornji Bogićevci, Okučani, Vrbje**
- skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50% i 75% prosjeka Republike Hrvatske: **Bebrina, Brodski Stupnik, Cernik, Davor, Donji Andrijevci, Dragalić, Garčin, Gundinci, Klakar, Nova Kapela, Oprisavci, Oriovac, Podcrkavlje, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica, Vrpolje.**
- skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75% i 100% prosjeka Republike Hrvatske: **Bukovlje, Gornja Vrba, Nova Gradiška i Slavonski Brod.**

Zaostajanje u razvoju kako županije tako i jedinica lokalne samouprave u izravnoj je vezi s njihovom slabom populacijskom osnovom, odnosno malom gustoćom naseljenosti, nepovoljnom demografskom i obrazovnom strukturom stanovništva, ekonomskom nemoći i manjkom sredstava za razvoj i dr.

Gledano u kontekstu globalizacijskih procesa, činjenica je da je globalna kriza dijelom utjecala i na loše tendencije kretanja, kako hrvatskog gospodarstva tako i gospodarstva u Brodsko-posavskoj županiji. U nedostatku jasne strategije razvoja gospodarstva niti višegodišnja mikroekonomska politika nije dosljedno razvojna.

5.2. Broj poduzetnika

Kretanje broja poduzetnika (u ovoj se analizi promatraju samo trgovačka društva) relativan je indikator za sagledavanje gospodarskog profila određene teritorijalne jedinice. No, ipak se može reći da u određenoj mjeri ocrta gospodarsku aktivnost na promatranom području. Broj poduzetnika u promatranom je razdoblju povećan za oko 250 subjekata ili za oko 20%, ali to nažalost nije posljedica povećanja gospodarskih aktivnosti. Naime, istovremeno je zatvoreno oko 1.000 obrta, a samo manji dio njih je nastavio poslovati prema Zakonu o trgovačkim društvima. Stoga se može zaključiti da je zapravo sveukupni broj poduzetnika (trgovačka društva, obrti i slobodna zanimanja) značajno smanjen što je i u korelaciji sa smanjenjem ukupne zaposlenosti.

Tablica 19.: Broj poduzetnika na području Brodsko-posavske županije u razdoblju od 2007. – 2012.

	2007.		2008.		2009.		2010.		2011.		2012.	
	Broj	Broj	Indeks	Broj	Indeks	Broj	Indeks	Broj	Indeks	Broj	Indeks	
Broj poduzetnika	1261	1287	102,1	1390	108,0	1500	107,9	1523	101,5	142	93,7	

5.3. Značajni gospodarski sektori u Brodsko-posavskoj županiji

5.3.1. Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme

U okviru ovog sektora najvažnije poddjelatnosti su: proizvodnja metalnih konstrukcija, cisterni i rezervoara, parnih kotlova, strojna obrada metala te proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala. Sektor je baziran na tvrtke proizašle iz sustava grupacije Đuro Đaković, a među njima svakako treba izdvojiti Bilfinger ĐĐ Montaža d.o.o. i Đuro Đaković Termoenergetska postrojenja d.o.o.". Radi se o sektoru i tvrtkama čiji proizvodni programi obuhvaćaju proizvodnju i montažu čeličnih konstrukcija te energetskih, petrokemijskih i industrijskih postrojenja, kao i projektiranje i proizvodnju kotlovskih postrojenja. Značaj ovog sektora potvrđuje i podatak da je to daleko najveći županijski sektor po ostvarenom izvozu roba i usluga i to u dugogodišnjem razdoblju.

5.3.2. Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava

U okviru ovog sektora svojim se značajem izdvajaju proizvodnja tračničkih vozila te proizvodnja vojnih borbenih vozila. Ne samo županijski, nego i regionalni lider u ovom sektoru je tvrtka Đuro Đaković Specijalna vozila d.d. koja se bavi proizvodnjom i modernizacijom oklopnih borbenih vozila, tenkova, razminirača te druge vojne opreme. Ovaj je sektor u zadnjih pet godina bio drugi ili treći sektor po ostvarenom izvozu, a posebno teretnih vagona i vagona-cisterni koji su svoje mjesto našli na tržištu Njemačke, Francuske, Švicarske i zemalja Beneluksa.

5.3.3. Proizvodnja drva i proizvoda od drva osim namještaja

Ovaj sektor obuhvaća u najvećem dijelu proizvodnju furnira, parketa te građevne stolarije i elemenata. Izrazito je izvozno orijentiran i kontinuirano je drugi ili treći izvozni gospodarski sektor Brodsko-posavske

županije sa 20 – 30 milijuna USD izvoza. Lideri u ovom sektoru su Slavonija DI d.o.o. Slavonski Brod koja 70 % svojih proizvoda (piljena građa, parket, rezani i ljušteni furnir) izvozi na zahtjevno europsko tržište te hrvatsko-belgijska tvrtka Decospan Mato Furnir d.o.o. iz Oprisavaca čiji proizvodni program čini proizvodnja furnira i ostalih ploča od drva koji svoje tržište nalaze od zemalja EU, Skandinavije do Kanade.

5.3.4. Proizvodnja namještaja

Sektor proizvodnje namještaja uz metaloprerađivački sektor činio je okosnicu industrije Brodsko-posavske županije. Nažalost, proizvodnja namještaja doživjela je i ponajveći pad u odnosu na druge sektore, no, ipak i danas je vrlo značajan sektor posebice u okviru malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva. Značajni predstavnici ovog sektora su Oriolik d.d. Oriovac i Slavonija DI d.o.o. Slavonski Brod. Iz nekadašnjih velikih sustava nastao je niz malih i srednjih tvrtki i obrta specijaliziranih za određenu vrstu proizvodnje (kućni namještaj, kuhinjski namještaj, namještaj za poslovne prostore, madraci i dr.). U cilju promocije, očuvanja i unapređenja ovog sektora Brodsko-posavska županija je pokrenula i organizira Sajam proizvođača namještaja želeći pridonijeti boljem tržišnom pozicioniranju svojih proizvođača namještaja budući je B-posavska županija s najvećim brojem registriranih proizvođača u ovom sektoru.

5.3.5. Proizvodnja pića

Ovaj je sektor tek posljednjih desetak godina dobio na značaju i to izgradnjom tvornice slada u Novoj Gradiški koja funkcionira u okviru tvrtke Slavonija – slad d.o.o. Nova Gradiška. Navedena tvrtka sladom opskrbljuje sve domaće pivovare, a značajan je izvoznik na inozemna tržišta na kojima sladom opskrbljuje i prestižne europske proizvođače u pivarskoj industriji.

5.3.6. Turizam

Osnovnu pretpostavku za turistički razvitak cijele Hrvatske, a time i Brodsko-posavske županije predstavlja visoko vrijedan prostor, koji je strateški resurs turizma i temeljno nacionalno dobro. Brodsko-posavska županija zahvaljujući svom geoprometnom položaju, konfiguraciji i kakvoći tla, prirodnim resursima, povijesno kulturnoj baštini i drugim vrijednostima može razvijati različite oblike selektivnog turizma. Područje Brodsko-posavske županije je srednje turistički razvijeno s velikim potencijalima i nedovoljno iskorištenim prirodnim resursima.

Smještajnu ponudu Slavonskog Broda karakterizira relativno velik broj različitih smještajnih objekata (hoteli, pansioni, prenoćišta, sobe za iznajmljivanje, privremeni smještajni kapacitet), koji danas raspolažu sa 319 smještajnih jedinica (302 kolektivna smještajna objekta, 17 privatna smještaja) sa ukupno 661 kreveta.

Analiza smještajnih kapaciteta pokazuje:

- smještaj u Županiji je siromašan kako u pogledu kapaciteta tako i raznolikosti;
- nije bilo većeg razvoja u proteklom razdoblju;
- kvaliteta smještajnih kapaciteta u većini slučajeva ne odgovara međunarodnim standardima i ne zadovoljava potrebe i zahtjeve inozemnih tržišta;
- većina smještajnih kapaciteta nalazi se u gradovima Slavonski Brod (47,4%) i Nova Gradiška (26,9%). Isto se odnosi i na hotele, apartmane i pansione;
- pored toga, nekoliko malih hotela i/ili apartmanskih objekata smješteno je na području Brodskog Stupnika, Oriovca, Sibinja i Rešetara;
- na području Županije nema mjesta za kampiranje, a tek nekoliko privatnih kućevlasnika nudi sobe, uglavnom svi u Slavonskom Brodu.

Osim usluge smještaja, turistička djelatnost uključuje neovisne restorane (izvan hotela i drugih smještajnih objekata) i druge ugostiteljske objekte, restorane, barove i zabavljačke djelatnosti, turoperatore i putničke agencije, turističke atrakcije, suvenirnice i turističke vodiče. Kad je riječ o broju turista i ostvarenim noćenjima u svim vrstama komercijalnih smještajnih kapaciteta, tijekom 2012. godine na području Slavanskog Broda registrirano je oko 11,1 tisuća turističkih dolazaka, odnosno 20,7 tisuća noćenja. Dolasci turista 2012. godine u Brodsko-posavsku županiju čini 0,17% ukupnih dolazaka turista u RH, te 0,05% noćenja u ukupnim noćenjima ostvarenima u 2012. godini u RH.

Tablica 20. : Dolasci i noćenja turista u BPŽ 2012.

	Dolasci			Noćenja		
	Ukupno	Domaći turisti	Strani turisti	Ukupno	Domaći turisti	Strani turisti
Brodsko-posavska županija	20 143	9 627	10 516	35 585	18 716	16 869
Gradovi						
Nova Gradiška	3 905	2 119	1 786	7 125	4 263	2 862
Slavonski Brod	11 156	5 388	5 768	20 714	10 443	10 298

Izvor: Državni zavod za statistiku, Turizam u 2012.

5.4. Profili i potrebe poslodavaca

Prema redovitom godišnjem istraživanju o potrebama poslodavaca na području Brodsko-posavske županije, od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod, utvrđeno je da je prerađivačka industrija u pogledu broja zaposlenih radnika na vodećem mjestu, s udjelom od 35,8% (4.375 radnika), a potom slijede: djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne

skrbi s 18,2% (2.225 radnika), obrazovanje s 10,6% (1297 radnika), građevinarstvo 6,8% (835 radnika), poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (5,0%, 606 radnika), te administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (4,5%, 546 radnika), itd.

U 2012. godini ostvarene su pozitivne promjene u zaposlenosti anketiranih poslodavaca, što znači da je ostvaren veći broj zapošljavanja u odnosu na broj radnika kojima je prestao radni odnos.

Tablica 21.: Promjene zaposlenosti anketiranih subjekata tijekom 2012. godine

	Ukupno	Žene		Muškarci	
		Broj	Udio	Broj	Udio
Broj zaposlenih na dan 31.12. 2011.	11.800	4.778	40,5%	7.022	59,5%
Zaposleno tijekom 2012.	3.063	1.130	36,9%	1.933	63,1%
- udio zapošljavanja	26,0%	23,7%		27,5%	
Prestalo raditi tijekom 2012.	2.655	1.170	44,1%	1.485	55,9%
- udio prestanka rada	22,5%	24,5%		21,1%	
Broj zaposlenih na dan 31.12.2012.	12.208	4.738	38,8%	7.470	61,2%

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

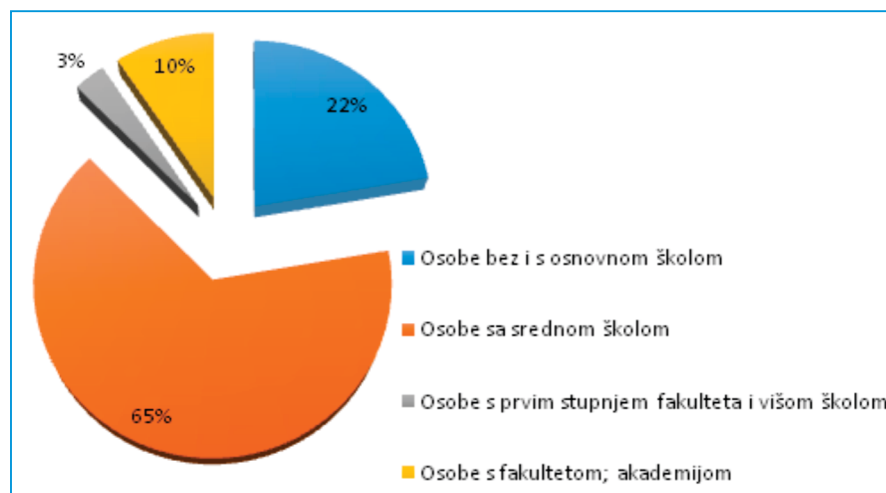
Tijekom 2012. godine anketirani su poslodavci zaposlili ukupno 3.063 radnika, što čini 26,0% u odnosu na prethodnu zaposlenost (31. 12. 2011.) anketiranih subjekata, a istodobno je prestalo raditi ukupno 2.655 radnika ili 22,5% od ukupnog broja zaposlenih. Tako je na kraju 2012. godine broj zaposlenih kod anketiranih subjekata iznosio 12.208 i to: 4.738 žena (38,8%) te 7.470 muškaraca (61,2%).

Kao što je već spomenuto, tijekom 2012. godine anketirani su poslodavci temeljem ugovora o radu zaposlili ukupno 3.063 radnika i to: 1.130 žena (36,9%) te 1.933 muškaraca (63,1%).

Prema obrazovnoj strukturi novozaposlenih radnika dvije trećine radnika je sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem (65,3%). Udio zaposlenih sa završenim fakultetom bio je 9,4% te s višom školom 3,0%. Ostalih 22,3% zaposlenih bilo je bez ili sa završenom osnovnom školom.

Temeljem ugovora o radu najviše se radnika zaposlilo kod poslodavaca iz područja prerađivačke industrije (30,2% ili 924 osobe), javne uprave i obrane (12,6% ili 387 osoba od ukupnog broja zaposlenih), opskrbe vodom i uklanjanja otpadnih voda (9,9% ili 342 osobe) te djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (9,9% ili 303 osobe).

Slika 6.: Obrazovna struktura novozaposlenih temeljem ugovora o radu tijekom 2012. godine

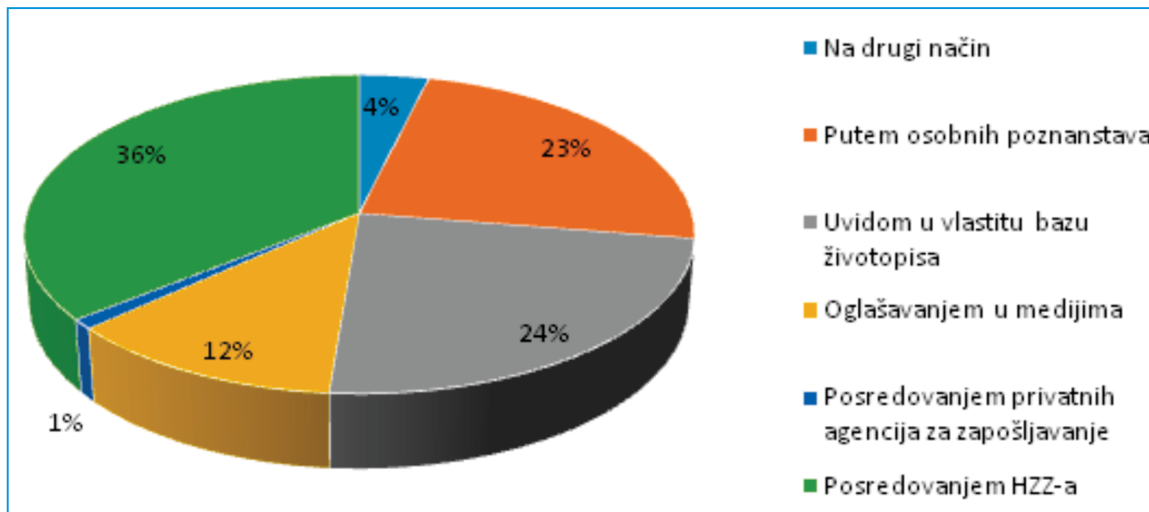
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

5.4.1. Poteškoće pri zapošljavanju radnika

Više od trećine poslodavaca (110 ili 35,7% od ukupno anketiranih poslodavaca koji su tražili radnike) se izjasnilo da su, između ostalog, radnike tražili posredovanjem HZZ-a. Cjelovita struktura načina traženja radnika za zapošljavanje prema broju dobivenih odgovora vidljiva je u sljedećem grafikonu:

Dakle 35,7% dobivenih odgovora odnosi se na posredovanje HZZ-a kao jedan od najučestalijih načina traženja radnika za zapošljavanje. Također, znatan broj poslodavaca zapošljavao je radnike putem osobnih poznanstava (23,7%), uvidom u vlastitu bazu životopisa (23,7%), oglašavanjem u medijima (12,0%), a manje posredovanjem privatnih agencija za zapošljavanje (1,0%), te na druge načine (3,8%).

Slika 7.: Struktura načina traženja radnika za zapošljavanje

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

Anketom se također utvrđivalo jesu li poslodavci imali poteškoća s pronalaženjem radnika i njihovim zapošljavanjem u prethodnoj godini.

Od anketiranih poslodavaca koji su zapošljavali radnike u 2012. godini, njih 16% se izjasnilo potvrdno.

U nešto manjoj mjeri iskazane su poteškoće u pogledu nedostatka radnika sa znanjem rada na računalu (5%) i s traženim znanjem stranog jezika (1,2%).

Tablica 22.: Popis zanimanja koje poslodavci nisu mogli pronaći u 2012. godini.

Zanimanje	Broj radnika
Stolar/ Stolarica	15
Doktor/ Doktorica medicine	12
Zidar/ Zidarica	6
Vozač/ Vozačica taksija	6
Ličilac/ Ličiteljica	7
Tesar/ Tesarica	4
Konobar/ Konobarica	4
Elektromonter/ Elektromonterka	3
Kuhar/ Kuharica	3
Viša medicinska sestra/ Viši medicinski tehničar	3

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

5.4.2. Planirano zapošljavanje i potencijalni viškovi radnika u 2013. godini

Anketirani poslodavci su prognozirali da će u 2013. godini zaposliti ukupno 1.256 radnika, što ukazuje na stopu planiranog zapošljavanja od 10,3%.

Većina planiranog zapošljavanja s udjelom 87,7% predviđa se na određeno vrijeme, dok je 21,2% udio planiranog zapošljavanja na neodređeno vrijeme. Istodobno, planirano se zapošljavanje uglavnom odnosi na rad u punom radnom vremenu (96,5%).

Tablica 23.: Planirano zapošljavanje radnika u 2013.

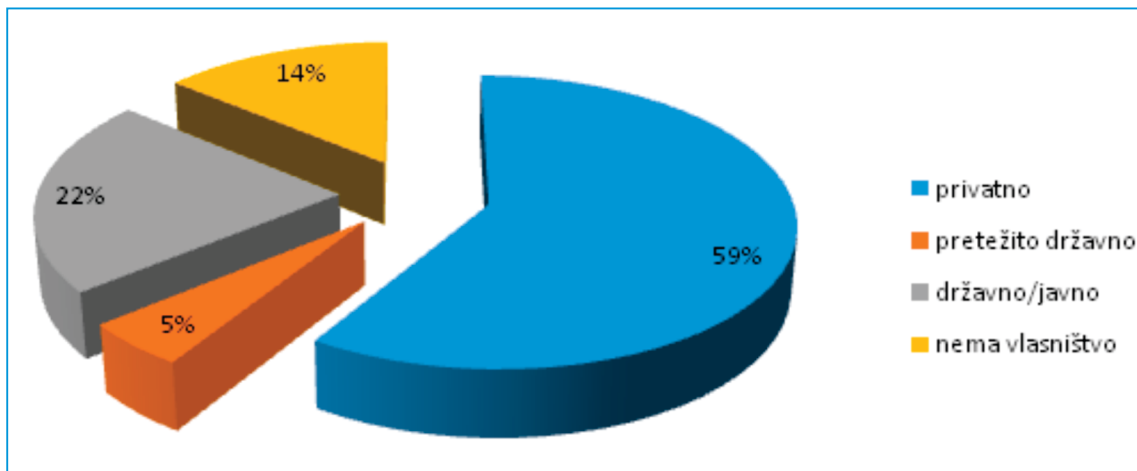
Vrsta zapošljavanja	Broj radnika	Udio
Na neodređeno vrijeme	155	12,3%
Na određeno vrijeme	1101	87,7%
Određeno vrijeme – na sezonskim poslovima	266	21,2%
Na nepuno radno vrijeme	44	3,5%
Na puno radno vrijeme	1212	96,5%
Pripravnika	38	3,0%
Osoba s invaliditetom	15	1,2%
Ukupno	1256	100,0%

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

S obzirom na strukturu vlasništva anketiranih poslodavaca koji planiraju novo zapošljavanje u 2013. godini, najveće potrebe za zapošljavanjem iskazali su poslodavci iz privatnog ili pretežito privatnog sektora (59%). Unutar državnog/javnog sektora i pretežito državnog sektora obuhvat ukupnog planiranog zapošljavanja iznosi 26,8%.

Potrebe za novim zapošljavanjem iskazali su poslodavci iz svih područja djelatnosti, a prema predviđanjima anketiranih, najveći bi se broj radnika trebao zaposliti u prerađivačkoj industriji (338 ili 26,9%), djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (228 ili 18,2% od ukupno predviđenog zapošljavanja), javne uprave i obrane (198 ili 15,8%), poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (105 ili 8,4%), te građevinarstvu (105 ili 8,4%).

Slika 8.: Struktura planiranog zapošljavanja u 2013. godini prema vlasništvu poslodavaca

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

Tablica 24.: Planirano zapošljavanje prema djelatnosti poslodavaca u 2013. godini

Djelatnost	Broj osoba	Udio
(A) Poljoprivreda i šumarstvo	105	8,4%
(B) Rudarstvo i vađenje	1	0,1%
(C) Prerađivačka industrija	338	26,9%
(D) Opskrba električnom energijom	6	0,5%
(E) Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda	7	0,6%
(F) Građevinarstvo	105	8,4%
(G) Trgovina na veliko i malo	39	3,1%
(H) Prijevoz i skladištenje	18	1,4%
(I) Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	22	1,8%
(J) Informacije i komunikacije	14	1,1%
(K) Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	0,0%
(L) Poslovanje nekretninama	0	0,0%
(M) Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	18	1,4%
(N) Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	98	7,8%
(O) Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	198	15,8%
(P) Obrazovanje	51	4,1%
(Q) Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	228	18,2%
(R) Umjetnost, zabava i rekreacija	3	0,2%
(S) Ostale uslužne djelatnosti	5	0,4%
(T) Djelatnosti kućanstva kao poslodavca	0	0,0%
(U) Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija	0	0,0%
Ukupno	1256	100,0%

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

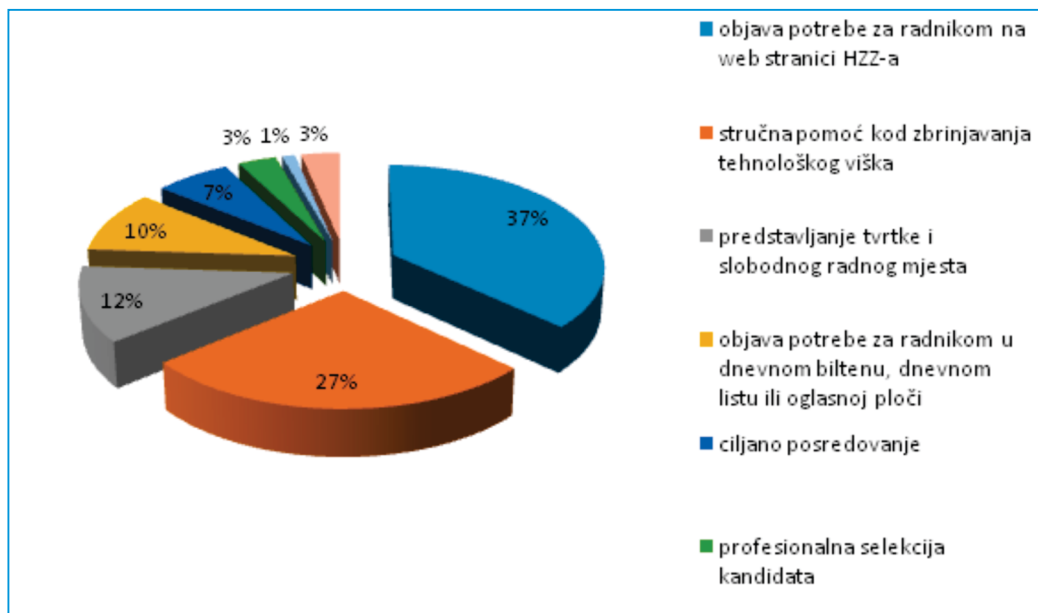
5.4.3. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje

Provedenom anketom bili su traženi odgovori na pitanja o tome jesu li pri traženju i zapošljavanju radnika poslodavci koristili usluge HZZ-a te ukoliko jesu, koje vrste usluga su koristili te jesu li zadovoljni dobivenim uslugama.

Ukupno je 346 poslodavaca dalo odgovore na ova pitanja, a od toga je 138 poslodavaca ili 39,9% izjavilo da su pri traženju i zapošljavanju radnika koristili usluge HZZ-a. Daljnji rezultati su pokazali u kojoj mjeri su poslodavci koristili usluge HZZ-a.

Anketirani poslodavci općenito su zadovoljni dobivenim uslugama od strane HZZ-a. U prosjeku su u 93,5% slučajeva potpuno ili djelomično zadovoljni, a tek 6,5% odgovora ukazuje na nezadovoljstvo korištenim uslugama.

Slika 9.: Suradnja poslodavaca s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod

6. Socijalna slika Brodsko-posavske županije

Socijalna skrb je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku kojom se osiguravaju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni socijalno ugroženim osobama, kao i osobama s nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, koji uključuju prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obitelji i skupinama, s ciljem unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo.

Ustanove socijalne skrbi na području Brodsko-posavske županije čine Centri za socijalnu skrb i Domovi socijalne skrbi. Na području naše županije kao domovi socijalne skrbi djeluju Dom za starije i nemoćne osobe Slavonski Brod i Dom za djecu i mladež bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Na području Brodsko-posavske županije djeluju dva centra za socijalnu skrb i to Centar za socijalnu skrb Slavonski Brod i Centar za socijalnu skrb Nova Gradiška.

Podaci iz 2012. godine pokazuju da u Brodsko-posavskoj županiji ima 1.567 korisnika stalne socijalne pomoći.

Tablica 25.: Prava u socijalnoj skrbi u razdoblju od 2008. do 2012. godine

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Stalna pomoć	1508	1506	1651	1582	1567
Jednokratna pomoć	2780	2817	2676	1962	1618
Dodatak za pomoć i njegu	1308	1466	1560	1527	1442
Osobna invalidnina	392	399	410	453	580
Naknada do zaposlenja	69	111	128	133	149
Potpore za obrazovanje	0	0	0	670	696
Status roditelja njegovatelja	71	97	107	142	119

Izvor: Centar za socijalnu skrb Slavonski Brod

U okviru ukupne nezaposlenosti posebno mjesto zauzimaju osobe s invaliditetom, kao i osobe s faktorom otežane zapošljivosti (OFOZ-i). U ukupnom broju nezaposlenih na dan 31.12. 2012. godine bile su 343 ili 1,8% osobe s invaliditetom što je za 11,7% više u odnosu na stanje krajem 2011. godine. Većinu osoba s invaliditetom čine muškarci (53,9%).

Uzevši u obzir da u Brodsko-posavskoj županiji živi 18.587 osoba s invaliditetom, od čega 12.374 muškaraca (67%) i 6.213 žena (33%), udio osoba s invaliditetom u stanovništvu Brodsko-posavske županije (158.575) je 11,7%. Broj osoba s invaliditetom u radno aktivnoj dobi je 10.708, dakle 58% od ukupnog broj osoba s invaliditetom, čime se Brodsko-posavska županija svrstava iznad prosjeka za Republiku Hrvatsku prema postotku invalida u radno aktivnoj dobi (10,6%). Prema dostupnim podacima o obrazovanju, 72,1% osoba s invaliditetom nema završenu osnovnu školu ili ima samo osnovnoškolsko obrazovanje. 22,2% ima srednju stručnu spremu dok je 1,2% osoba s visokom ili višom stručnom spremom. Specijalno obrazovanje nalazimo kod 4,5% osoba s invaliditetom. Najčešća zvanja kod zaposlenih osoba s invaliditetom su vozač i poljoprivredni radnik.

Među evidentiranim nezaposlenim osobama nalazilo se i 2,7% (493) osoba s otežanim faktorom zapošljavanja u koje spadaju osobe sa zdravstvenim, psihičkim i problemima ličnosti (426 osoba), te s ostalim zdravstvenim razlozima (67 osoba). Zabilježen je pad u odnosu na 2010. godinu (668 osobe) i 2011. godinu – 547 osoba.

Najveći broj OFOZ-a ima završenu srednju školu, u 2012. godini njih 265; sa završenom osnovnom školom ih je 141, bez osnovne škole 82, te 5 osoba sa završenom višom školom. Uz nezaposlenost, posebice dugotrajnu, vrlo često vežu se i pojmovi siromaštva, socijalne isključenosti i diskriminacije. Siromaštvo se uglavnom svodi na oskudicu materijalnih ili novčanih sredstava, a politika prema siromaštvu na preraspodjelu proračunskog novca.

Raspoloživi statistički podaci o stanju siromaštva stanovništva Republike Hrvatske pokazuju da je stopa rizika od siromaštva, nakon socijalnih transfera, u 2012. godini iznosila 20,5 %, a postotak osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti 32,3%. Veliki dio populacije (15,4 %) živi u uvjetima teške materijalne oskudice i ne mogu zadovoljiti temeljne životne potrebe koje se smatraju nužnima za dostojanstven život, kao što je npr. odgovarajuće grijanje.

Veliki broj nezaposlenih, ali i zaposlenih s malim primanjima ili neredovitim primanjima, mladih koji ne rade, veliki broj djece, starijih osoba i umirovljenika, osoba s invaliditetom, samačkih kućanstava u kojima žive žene, jednoroditeljskih obitelji, marginalnih skupina koje su osim siromaštvu izložene i raznim oblicima diskriminacije, te socijalna isključenost ovih i drugih skupina i pojedinaca koje direktno i indirektno ulaze u krug siromašnih, zahtijevaju organizirano djelovanje svih dijelova društva.

7. Civilno društvo

U mreži organizacija civilnog društva u Republici Hrvatskoj prevladavaju udruge što je karakteristično i za Brodsko-posavsku županiju. Ured državne uprave u Brodsko-posavskoj županiji, Služba za opću upravu, nadležno je tijelo za registraciju udruga na ovom području. Na području Županije djeluje 1.537, od čega 564 sportskih (37%) i 213 kulturnih (14%) udruga, što prikazuje slika 10.

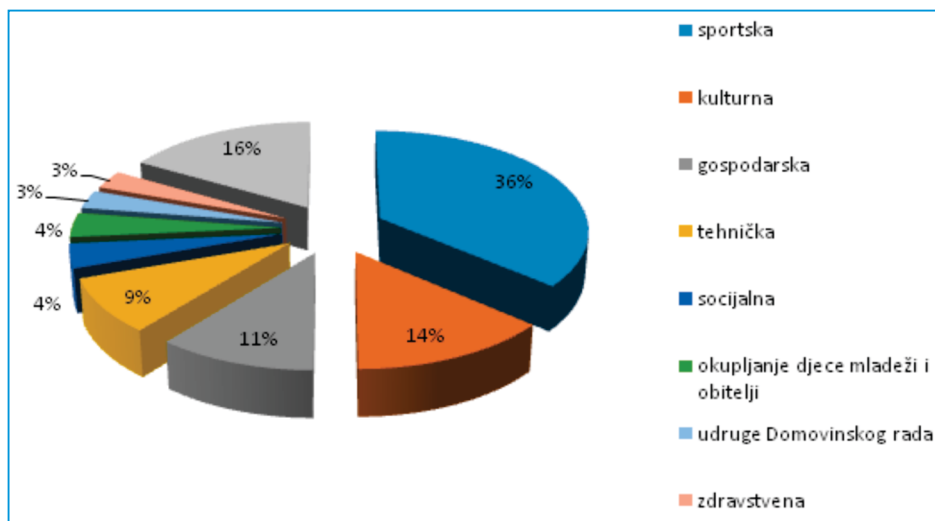
Županija uočava izuzetnu važnost civilnog sektora te u okviru svojih proračunskih mogućnosti izdvaja određena sredstva za sufinanciranje rada udruga, odnosno programskih aktivnosti.

Danas su u Hrvatskoj mnoge udruge postale važan čimbenik društvenoga života. Spektar pitanja kojima se bave je širok, pa tako postoje udruge čije je težište

aktivnosti zagovaranje i pokretanje javnih kampanja o pitanjima od interesa za širu javnost (jednakost spolova, zaštita potrošača, ljudska prava, itd.); koje pružaju određene usluge (npr. u području socijalne skrbi i zdravstva); zadovoljavaju samo potrebe svojih članova (strukovne udruge) i dr. Organizacije civilnog društva poboljšavaju kvalitetu života marginaliziranih skupina te utječu na smanjenje socijalne isključenosti i na povećanje zaposlenosti.

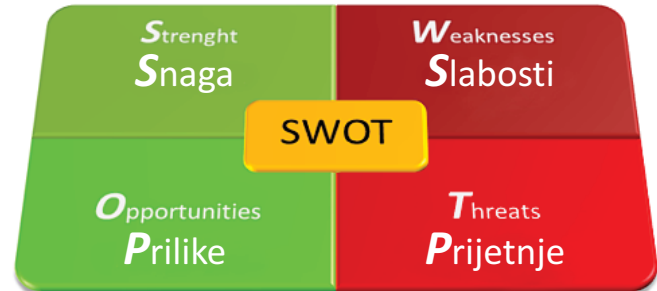
Za razvoj i usvajanje stavova i vještina vezanih uz socijalnu uključenost i solidarnost, volontersko djelovanje, kulturnu svijest, ekološki aktivizam, politički aktivizam, zaštitu ljudskih prava i slično, vrlo su važni neformalni kratki programi i informalno djelovanje nevladinih i sličnih udruga građana.

Slika 10. Zastupljenost udruga u Brodsko-posavskoj županiji po djelatnostima

Izvor: Ured državne uprave u Brodsko-posavskoj županiji, Služba za opću upravu

8. Analiza stanja

8.1. SWOT analiza

SWOT analiza daje ocjenu snaga i slabosti te prilika i prijetnji bitnih za razvoj svakog od ključnih društveno-gospodarskih područja županije, kao i županije u cjelini. Snage su područja, resursi i sposobnosti unutar županije na koje se ona može osloniti u razvoju, s najvećim mogućnostima za uspjeh. Slabosti ukazuju koja područja, resursi i sposobnosti unutar županije ograničavaju ili onemogućuju njezin razvoj.

Prilike su područja, resursi i sposobnosti izvan županije koje bi županija mogla iskoristiti za svoj razvoj (povećati snage i/ili smanjiti slabosti). Prijetnje su područja, resursi i sposobnosti izvan županije koje mogu ugroziti njezin razvoj.

Swot analiza izrađena je na temelju osnovne analize Brodsko-posavske županije, a u procesu izrade poseban naglasak stavljen je upravo na ključne čimbenike gospodarskog razvoja.

Tablica 26.: Swot analiza Brodsko-posavske županije

Snaga	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Geografski položaj ✚ Porast broja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava ✚ Postojanje Lokalnog partnerstva za zapošljavanje i LAG-a na području županije ✚ Prirodni resursi ✚ Razvijene i aktivne razvojne agencije na području županije ✚ Postojanje visokoškolskih ustanova i stalan rast broja studenata ✚ Spremnost da se obrazovni program i u skladu sa svojim mogućnostima prilagođavaju potrebama poduzetništva ✚ Veliki poljoprivredni potencijali ✚ Postojanje poduzetničke infrastrukture ✚ Relativno razvijena prometna infrastruktura ✚ Razvijen mehanizam suradnje javnog i civilnog sektora 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Depopulacija ✚ Visok stupanj nezaposlenosti ✚ Loša obrazovna struktura stanovnika, osobito nezaposlenih ✚ Nedovoljna mobilnost i fleksibilnost radne snage ✚ Nedovoljna poduzetnička znanja, informatička pismenost, strani jezici ✚ Niska razina ulaganja u istraživanje i razvoj ✚ Visoki udio žena u ukupnoj nezaposlenosti ✚ Visoki udio mladih u ukupnoj nezaposlenosti ✚ Kontinuirani nedostatak određenih kadrova ✚ Ispodprosječna razvijenost gospodarstva
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Europska unija ✚ Širenje tržišta rada/roba ✚ Dostupnost Europskih fondova ✚ Uključivanje u međunarodne programe; međunarodna i prekogranična suradnja ✚ Stvaranje novih i širenje već postojećih gospodarskih zona ✚ Cjeloživotno obrazovanje ✚ Otvaranje novih i širenje postojećih obrazovnih institucija 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Loša klima za poticanje ulaganja ✚ Izražena nelikvidnost u državi ✚ Emigracija mladih i školovanih ✚ Zagađenje okoliša (rafinerija u Bosanskom Brodu) ✚ Visoki troškovi radne snage ✚ Jaka međunarodna konkurencija ✚ Slaba kupovna moć stanovnika ✚ Nedostatak strategija na nacionalnoj razini ✚ Nedovoljno razvijena svijest o važnosti ulaganja u zaštitu okoliša

ZAKLJUČAK

Lokalni razvoj zapošljavanja je proces koji obuhvaća niz aktivnosti koje vode većoj zaposlenosti i smanjenju nezaposlenosti na lokalnoj razini. Ovaj proces je vlasništvo lokalnih dionika koji najbolje rezultate mogu ostvariti ako djeluju zajednički i koordinirano kroz različite oblike partnerskih platformi.

Brodsko-posavska županija niz godina ima jednu od najvećih stopa registrirane nezaposlenosti, ali i jednu od najnižih stopa zaposlenosti u Republici Hrvatskoj, uz napomenu da su u Republici Hrvatskoj velike razlike između najviše i najniže stope zaposlenosti i stope registrirane nezaposlenosti među županijama. U Brodsko-posavskoj županiji je evidentiran i jedan od najvećih udjela neaktivnog stanovništva (osobe koje niti rade, niti traže posao). Uočljivo je da je veća razina obrazovanja povezana s većom brzinom zapošljavanja. Ali isto tako i da se struktura nezaposlenih bilo prema spolu, dobi ili razini obrazovanja nije znatno mijenjala tijekom godina.

Temeljem provedene analize trenutnog stanja u Županiji i SWOT analize Brodsko-posavske županije može se zaključiti da je potrebno realizirati gospodarski potencijal u Županiji s ciljem povećanja zaposlenosti i optimalnog korištenja svih gospodarskih resursa. Geoprometni položaj Brodsko-posavske županije treba iskoristiti ulaganjem u strateške poslovne zone čime će se potaći razvoj sektora logistike i distribucije. Osobitu važnost ima jačanje sektora poljoprivrede, prerađivačke industrije i turizma koji su identificirani kao najvažniji za razvoj Županije.

Također je važno usmjeriti ulaganja u zaštitu okoliša i učinkovito korištenje prirodnih resursa na pravilan i održiv način. Potrebno je staviti naglasak na promicanje zaštite okoliša i onih gospodarskih aktivnosti koje se temelje na ekološki prihvatljivim načelima, uključujući obnovljive izvore energije.

Obrazovni sustav mora kontinuirano pratiti potrebe gospodarstva i tržišta rada. Snažnije povezivanje

obrazovnog i poslovnog sektora Županije pridonijet će stvaranju kadrova koji bi bili brzo prilagodljivi tržišnim potrebama. Povećanjem broja kvalitetnih radnika uklanja se jedna od glavnih prepreka privlačenja ulaganja u Županiju. Kontinuirano provođenje programa cjeloživotnog obrazovanja poticat će stvaranje znanja i vještina potrebnih za rad u sektorima i tehnologijama više dodane vrijednosti.

Ulaganja u kvalitetu života i društvenu infrastrukturu (osobito obrazovanje, zdravstvo, javni prijevoz i kulturu) nužan su preduvjet za razvoj Županije. Visoka kvaliteta života pridonosi zadovoljstvu životom u Županiji, što dovodi do smanjenja odlaska mladih i privlačenju novih stanovnika u Županiju. Jača institucionalna i vaninstitucionalna podrška socijalno osjetljivom dijelu stanovništva unaprijedit će njihov položaj u društvu. Također je važno pružiti podršku organizacijama civilnog društva, čijim osnaživanjem se može značajno

doprinijeti kvaliteti života i unapređenju položaja socijalno osjetljivih skupina.

Može se zaključiti da lokalni razvoj ljudskih potencijala znatno doprinosi nacionalnim stremljenjima i ciljevima politika zapošljavanja, obrazovanja i smanjenja socijalne nejednakosti. Lokalni pristup zapošljavanju prepoznat je od strane Europske Komisije kao ključna poluga postizanju ciljeva Europske strategije zapošljavanja.

Predsjednik
Lokalnog partnerstva
za zapošljavanje
Brodsko-posavske županije
Marko Neretljak

Kontakt podaci

CTR – Razvojna agencija Brodsko-posavske županije d.o.o.

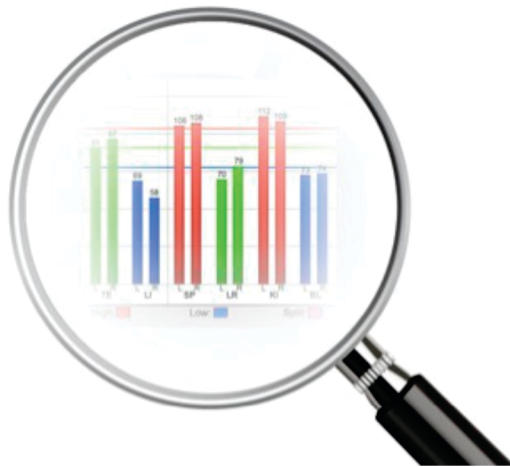
Trg pobjede 26a/4. Kat
35000 Slavonski Brod
Hrvatska
Tel: +385 35 441 604
Fax: +385 35 400 130
E-mail:ctr@ctr.hr
www.ctr.hr

Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Slavonski Brod

Vukovarska 11
35000 Slavonski Brod
Hrvatska
Tel: +385 35 405 960
Fax: +385 35 442 417
E-mail:hzz.slavonskibrod@hzz.hr
www.hzz.hr

Brodsko-posavska županije UO za razvoj i EU integracije

Trg pobjede 26a
35000 Slavonski Brod
Hrvatska
Tel: +385 35 405 250
Fax: +385 35 415 800
E-mail:jpp@bpz.hr
www.bpz.hr

Nakladnik: CTR – Razvojna agencija Brodsko-posavske županije d.o.o.

Za nakladnika: Dragan Jelić, dipl. ing., direktor

Glavna urednica: Martina Brigljević

Članovi Uredništva: Ivana Jelić, Mirela Brechelmacher, Gordana Šimić, Lidija Vukojević, Martina Vitić, Anita Blajer

Lektura: Autor, Slavonski Brod

Grafičko oblikovanje: Autor, Slavonski Brod

Tisak: Autor, Slavonski Brod

Naklada: 60 primjeraka

Slavonski Brod, srpanj, 2014. godine

Za više informacija o EU fondovima posjetite web stranicu Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije:
www.strukturfondovi.hr
Ured za financiranje i ugovaranje projekata EU:
cesdfc@hzz.hr.